ԱՇԽ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 836 — ԿԻՐԱԿԻ — ՇԱԲԱԹ 17 30 ՄԱՐՏ 1904 — 12 ՄՈՒՇԱՐԻՄ 1322 — 17 ՄԱՐԹ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւոր Ճի՛ մասէոֆ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومره ۳۸

ԳԻՆԸ ԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Քոլոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողի համար առաջին անգամ 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար
Մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՅՐԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԸՆՏԱՆԵՔԸ ԲԱՐԶՐՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան և բոլոր ժողովուրդներու հիմն ու խարիսխը ընտանիքն է։ Սա օ՛րքան լաւ կերպով կազմակերպուած ըլլայ՝ ա՛յնքան աւելի տեւական կ'ըլլայ ընկերութիւնը և հետեւաբար ժողովուրդը։ Այս երեքը իրարմէ կախում ունին, իրարու պատճառ են, իրարմէ կը ծնին, բայց բուն ծայրը նոյն ինքն ընտանիքն է, որմէ ծնած և աճած են՝ իրենց մօրմէն տեւելի ընկերութիւնը և հետեւաբար ժողովուրդը։ Մարդկային աղգի մտաւոր դութեան առարկայ կազմող միակ բանը ընտանիքը կրնայ ըլլալ. վասն զի իր գոյութեանէ հետ միայն ասիկա կապ և վերաբերութիւն ունի։ Ընկերութեան բ՛ունն է ընտանիքը՝ զոր պէտք է խնամել, սնուցանել և պէտք եղած հոգատարութիւնը ունենալ՝ եթէ կը փափաքուի որ աճի, մեծնայ, ճիւղերը տարածէ ու պտղաւոր ըլլայ։ Իր ճիւղերը ընտանեկան ազգականներն են, պտուղները՝ իրենց զաւակները բ՛ թոռները։ Առանց ծառի մը բունը՝ արմատը խնամելու ծառը չատ շուտով պիտի փճանայ՝ պիտի չորնայ առանց նպաստակի մը ծառայելու։ Անխնամ թողուած ընտանիք մը ծառի մը պէս պիտի չորնայ ու փըճանայ։

Ահա այս պատճառաւ կարեւոր է մասնաւոր աշխատութեան և խնամքներու առարկայ դարձնել զայն՝ ընտանիքը, ու բարձրացնել կարելի եղածին չափ։ վասն զի ընտանիքին բարձրացումէն կախում՝ ունի նաեւ ընկերութեան բարձրացում մը։

Ընտանիքները միանալով կը կազմեն ընկերութիւնը, բայց երբ անոնք չատ ազէկ կերպով պատրաստուած են, չատ աղէկ կերպով չինուած են ու լաւագոյն խարիսխներու վրայ հաստատուած են՝ ամէն պարագայի մէջ կրնանք վստահ ըլլալ թէ ընկերութիւնը իր գոյութիւնը արդէն ապրաշխարուած է։

Իսկ ընտանիքին առթած երջանկութիւնը ո՛չ ոք կրնայ ուրանալ։ բոլոր պարտուած մարմինները հանգստարան է այն, ուր օրուան երկար և տաժանելի աշխատանքներէն յետոյ կարելի է գտնել հանգստացում և յոգնութեանց թեթեւացում և բոլորովին մոռացում։ Ընտանիքի մը կարօտը՝ չոնեցողները միայն կը զգան, և անոր քաղցրութիւնը մանաւանդ ա՛ռնք՝ որոնք անկէ բոլորովին զուրկ էն մնացած։ Չեմ կարծեր որ երկրի վրայ գտնուի բան մը՝ որով կարելի ըլլայ երջանկութեան մը հասնիլ և ուր մարդ ճաշակէ կեանքի բոլոր վայելքներ բը։ Բայց անշուշտ այս ամէնը միայն լաւագոյն եղանակով խնամուած, պատրաստուած ընտանիքը միայն կրնայ տալ, վասն զի պէտք է գիտնալ թէ ամէն ընտանիք՝ ընտանիք չէ։ ամէն տուն տուն չէ, ամէն մարդ մարդ չէ։ արտաքին ձեւը չէ՝ որ մեզի համար կարեւորութիւն ունի այլ ներքին կազմակերպութիւնը։ արտաքին փայլը չէ՝ որ ո և է բանի մը կենդանութիւնը կրնայ երաշխաւորել։ երբեմն կարմիր խնձորները փտած կ'ըլլան, անոնց կարմրութենէն մարդ չատ անգամ կը խաբուի ու յուսախաբ կ'ըլլայ։ Հետեւաբար ընտանիք մը կարմիր բայց փտած խնձորի մը տպաւորութիւնը չընելու համար դիտողին վրայ, պէտք է որ չատ աղէկ կերպով հիմնուած ըլլայ։ Եւ ինչպէս որ ըսի, թէ ընտանիքը խարիսխն է ընկերութեան և ժողովուրդին, ինքն ալ իր հիմ ունի կինը անշուշտ իմաստուն կինը։ Կնոջ իմաստութիւնը ամէն բան կ'արժէ, ամէն բան, ամէն զօրութենէ վեր է, և եթէ ըսեմ թէ ընտանեկան գործոց մէջ անիկա ամենակարող զօրութիւն մըն է, ո՛չ թէ չափազանցած կ'ըլլամ, այլ ճշմարտութիւնը խօսած։

Ուրեմն ընտանիքի մը երջանկութիւնը՝ ինչպէս նաև դժբաղդութիւնը կնոջ մը ձեռքն է։ եթէ ուզէ զայն դրախտի մը կը վերածէ իսկ եթէ ուզէ դժոխք մը կ'ընէ։ Երբ կինը ունի իմաստութիւն, աղէկ մտակարարութիւն, լաւ անտեսագիտութիւն, վերջին ծայր հոգատարութիւն, իրմով արդէն դրախտը պատրաստած է. իսկ ընդհակառակը եթէ կին մը ո՛չ իմաստութիւն ունի, ո՛չ աղէկ մտակարարութիւն, ո՛չ տնտեսագիտութիւն, և ո՛չ իսկ լաւ հոգատարութիւն, արդէն դըժոխքի մը մէջ կը գտնուին թէ՛ այր և թէ կին։ Երբ այս տեսակէտէն դիտենք, ուրեմն կրնանք ամենայն վստահութեամբ յայտարարել թէ, կնոջ ափին մէջ կը գտնուի ընտանիքին գոյութիւնը։ Լաւ ընտանիք ունենալու համար, աղէկ կին պատրաստելու է, լաւ ընտանիքին մէջ միայն կարելի է գտնել բարձ մը՝ հանգչեցնելու համար գլուխը. հոն է որ մարդ կրնայ գտնել հոգի մը որուն վստահի իր ամբողջ էութիւնը և ուր գտնէ իր բովանդակ մխիթարութիւնը։ Մարդուն երջանկութիւնը իր ընտանիքէն կախում ունի. ուրիշ տեղեր մի՛ փորձէք անկէ փընտռել, աշխարհի ամէնէն թշուառներն են ընտանեզուրկները, ընտանեկան երդիքը ամէնէն գեղեցիկ և քաղցր պատսպարանն է, ուր աշխատութեանց տակ ընկճուած մարմին մը պիտի կրնայ գտնել հոգի և չիր։ Բայց այդ չիրը և հոգին հո՛ն ըլլալու համար՝ նախ պէտք է տանը չիրը զօրացնել, որ է կինը. ու կնոջ պատրաստութիւնը պէտք է սկսի դպրոցէն. ահա՛ այս պատճառաւ աղջիկներու կրթութիւն մը տալը՝ մայր պատրաստել պիտի ըլլայ, մարդուն ընտանեկան ճակատագիրը փոխել պիտի ըլլայ։ Երանի՛ անոնց որոնք ընտանեկան յարկի մը քաղցրութիւնները ճաշակելու վիճակին մէջ կը գտնուին։ Այս տեսակիները միայն կրնան հասկնալ թէ ստուգիւ ի՛նչ ըսել է ընտանիք մը։

Մեր մէջ սակայն ընտանեկան յարկի կարեւորութիւն տուող չատ չկայ։ և կարծես անկէ դուրս կարգ մը անտեղի հաճոյքներ և քաղցրութիւններ փընտռողներ տակաւ կը չատնան։ Սակայն ամէն պարագայի տակ ընտանիքը բոյն մըն է ուր պէտք է մեծցնել և մեծնալ, և մանաւանդ պատսպարուիլ։ Հոգեկան ուրախութեանց միակ վայրն է անիկա, և եթէ ըսեմ թէ սրբավայր մըն է, չափազանցած չեմ ըլլար ընաւ. քանի որ նոյն իսկ օրհնութիւնն է որ կը նուիրականացնէ ամուսնութիւնը և այս նշանակաւոր ժամանակներէ ի վեր այսպէս է։ Ընտանիքի ճաշակը, անոր քաղցրութիւնը հասկցող մեր մէջ չատ քիչեր են և կը կարծեն թէ բաւական է կին մը առնել, զաւակ ունենալու և անկէ չահելու համար։ Բայց կարծեմ թէ ամուսնութեան նպատակը միայն առնք չեն, այլ խորապէս մարդ պատրաստել է անոր նպատակը, անով օգտակար ըլլալ է մարդկութեան։ Ընտանիքի հայր մը միայն ա՛ն ատեն իր փափաքին կը հասնի երբ գիտնայ ընտանիքը չատ աղէկ պայմաններու տակ կազմակերպել, և անոր ո՛չ միայն նիւթականը հոգալ այլ նաև բարոյականը, և այս վերջինով կարենալ զայն ամրապնդել ու հաստատուն գետնի վրայ դնել։ Բարոյականէ զուրկ ընտանեկան յարկերը չատ չուտով կը փճանան, անոնց աւերը ուշ կամ կանուխ մեր առջեւ պիտի տեսնենք և այս զարմանալու բան մը չէ։ Մարդը ապրեցնողը հոգին է, առանց հոգիի մարդկային դիակ մը պիտի ունենանք մօտերիսկ. բարոյականն ալ որ ընտանիքին հոգին է, ջնջեցէ՛ք զայն, ձեր ձեռքով պիտի ջնջէք և փճացընէք նաև ընտանիքը։ Ուրեմն աղէկ չէ՞ որ գիտնանք բառին բովանդակ նշանակութեամբ ընտանիք կազմակերպել։ Հայրերուն և մայրերուն նպատակը, սեւեռեալ գաղափարը այս ըլլալու է։

ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՇԱՐԱԿԱՆ

Տօնական օրերը կը մօտենան, ե. հաւատացեալներէն չատեր չեն գիտեր եկեղեցիներու մէջ երգուած Շարականներուն իմաստը։ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՇԱՐԱԿԱՆը որ Թերթիս աւագ-Խմբագիր Երուանդ Տ. Անդրէասեանի աշխատասիրութիւնն է, կուգայ այս պէսքը լրացընել։ Կը ծախսուի բոլոր Հայ Գրավաճառներու քով։

ՖԼՕՐԻՑԷԼ

Ֆլորիցել, 11 տարու ամերիկացի գուրգակահարը, Պոլիս կը գտնուի այս միջոցիս, ինչպես... գիտեն... բերեցաս Հայ ընթերցողները։

Ան բանի մը անգամներ է որ նուագահանդես կուտայ, տիրանալով յաջողութեան մը, եւ իր տուրջը ստեղծելով նիւացական խանգավառութիւն մը, որ իր նմանը չէ ունեցած, կրնայ ըսուիլ։

Ամբողջ երաժշտասէր հասկցո՛ղ հասարակութիւնը՝ զինքը կը ծափահարէ բանի մը շաբաթ ի վեր, կ'ողողէ զայն ծաղկեփունջերով, կեցցէներով, զմայլանքի անսովոր բացագանչութիւններով, եւ չի կրնար, բայց զինքը կեցցնող մեր մէջ չատ քիչեր են և կը կարծեն թէ բաւական է կին մը առնել, զաւակ ունենալու և անկէ չահելու համար։ Բայց կարծեմ թէ ամուսնութեան նպատակը միայն առնք չեն, այլ խորապէս մարդ պատրաստել է անոր նպատակը, անով օգտակար ըլլալ է մարդկութեան։ Ընտանիքի հայր մը միայն ա՛ն ատեն իր փափաքին կը հասնի երբ գիտնայ ընտանիքը չատ աղէկ պայմաններու տակ կազմակերպել, և անոր ո՛չ միայն նիւթականը հոգալ այլ նաև բարոյականը, և այս վերջինով կարենալ զայն ամրապնդել ու հաստատուն գետնի վրայ դնել։ Բարոյականէ զուրկ ընտանեկան յարկերը չատ չուտով կը փճանան, անոնց աւերը ուշ կամ կանուխ մեր առջեւ պիտի տեսնենք և այս զարմանալու բան մը չէ։ Մարդը ապրեցնողը հոգին է, առանց հոգիի մարդկային դիակ մը պիտի ունենանք մօտերիսկ. բարոյականն ալ որ ընտանիքին հոգին է, ջնջեցէ՛ք զայն, ձեր ձեռքով պիտի ջնջէք և փճացընէք նաև ընտանիքը։ Ուրեմն աղէկ չէ՞ որ գիտնանք բառին բովանդակ նշանակութեամբ ընտանիք կազմակերպել։ Հայրերուն և մայրերուն նպատակը, սեւեռեալ գաղափարը այս ըլլալու է։

ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ — 23

ՖԱՍՏՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎԻՐԱՑ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

Մայթին վրայ կը սլքտային մէկ քանի փոքրիկ չարաճճիներ, որոնք արդէն կը ճանչնային Բոլը ու փոքրիկ ծառայութիւններ մատուցած էին անոր։ Ուստի իրարանցումով մը երիտասարդին սրճարանէն դուրս ելլելն ու չորս կողմ հետաքրքրելը տեսնելով, ամէնքը մէկէն որսի հոտ առած բարա կի նման առջին վազեցին ու պատրաստակամութիւն յայտնող ձեւերով,

—Ի՞նչ կ'ուզէք չելէպի, կը կոչեցին։

Երիտասարդը անոնց ամէն մէն աչքբացը կանչեց ու ընկերներէն ետեւ առանձնացնելով զայն,

—Բեղի գործ մը պիտի յանձնեմ, ըսաւ, պիտի կրնա՞ս մէջէն ելլել։

Տղակը ինքնավստահութեան բացարձակ շեշտով մը,

—Մինչեւ հիմա մէկ անձարակութիւնս տեսա՞ք հարցուց։

Բոլ վերջին ծայր զգուշաւորութեամբ խնդճ Տիրին Ադամեանն ու Վարդանոյշը՝ ցուցնելով,

—Դիրուքնոց մը կայ քեզի, ըսաւ, եթէ ասոնք հետապնդես ու տեղն ու տեղովը հասկնաս թէ ո՞ւր կը բնակին. եթէ ո՞վ ըլլա՞ն և ուրիշ մանրամասնութիւններ ալ բերես՝ քառորդը կը խլես։ Ուշադրութիւն սակայն, ոչ ոք կասկածելու է վրայդ. նոյն իսկ ընկերներդ ալ պիտի չգիտնան. իսկ մայրն ու աղջիկը մաղի չափ կասկած ունենալու չեն։

—Անոգ եղիր այդ մասի՞ն ապահովեց պզտիկը և առանց կրկնելու՝ տալու, սկսաւ դանդաղօրէն հետեւիլ մօր ու աղջկան. իսկ Բոլ յաղթապանծ դէմքով ներս մտաւ սրճարանէն ու խրոխտ ձայնով մը,

—Կէս ժամէն ամէն բան կը հասկընաք, ամէն բան, գոչեց։

—Ի՞նչպէս, հարցուց Կռէկուառ, որ վերջին աստիճան հետաքրքիր էր Վարդանոյշի բնակարանին հասցէն սովրելու։

—Ինչուդ պէտք, կրկնեց Բոլ, «կէս ժամէն» ըսի և պիտի տեսնես որ ժամացոյցի ճշդութեամբ պիտի յարգեմ խօսքս։

Կռէկուառ չուզելով ալ աւելի լուսաբանել խնդիրը ու ընկերակիցներուն հետաքրքրութիւնն ալ չարթնցնելու համար, բաւականացաւ այսչափով։

Ժամանակը կ'երկարնար և դուրսը անցուդարձ ընողներու բազմութիւնը հետզհետէ կը ստուարանար։

Կռէկուառի բարեկամներու խումբին մէջ հիմայ ալ աւելի ոգեւորած էր խօսակցութիւնը. Բոլէն եւթ միւս երիտասարդներն ալ իրենց կարգին սկսան կենսագրական պատմութիւններ ընել դուրսէն անցնող տիկիններուն և օրիորդներուն վրայ։ Երիտասարդներէն մէկը բարոյախօսի հովեր առնելով, մատնանիշ ըրաւ կին մը որ, օրուան վերջին նորաձեւութեան համեմատ հագուած, ուրիշ ընկերուհիի մը հետ տաք խօսակցութեան մը բռնուած՝ կ'անցնէր։

—Այս կինը մօտէն կը ճանչնամ ըսաւ, անդրկամուրջեան է, ամուսինը բաւական յաջող գործ մը ունէր, ուրիշ մէկ քանի հազար ոսկի դրամ աւելցուցած էր. միամիտ մարդը հարստութեան հոտը առնելուն պէս սկսաւ բաներ մը ըլլալ. ընկած թաղը ուր ծնած մեծացած էր, պզտիկ երեւնալ սկսաւ աչքին, դրացիները, բարեկամները անարժան կը գտնէր իր բարձրութեան և այսպէս օր մ'ալ լքեց թաղը ու եկաւ հաստատուեցաւ Բերա։ Կինը թէեւ բարվրնիւ, սակայն հրանալի կտոր, ամուսնոյն վարկը բարձրացնելու փառասիրութեամբ, սալոն մը չտկեց նոր բնակարանին մէջ, ուր սկսան յաճախել բոլոր քաղաքակիրթ երիտասարդները, մինչեւ որ խեղճ մարդը ունեցածը սպառուեց չորս հինգ տարուան մէջ ու սկսաւ միջնորդութիւն ընել։

— Կինը, հարցուցին ամէնքը մեկէն, հապա կինը, անիկայ ի՞նչ եղաւ։

— Ո՛հ անիկա ալ աւելի բարձրացուց վարկը, որովհետեւ գեղեցիկ կիներ նիւթականի մէջ խստոր կերպով կը համեմատին իրենց ամուսնոյն հետ։ Միամիտ և ապուշ ամուսինը ո՛րչափ անձնատուր ըլլայ կնոջը, ո՛րչափ զոհուի անոր քմահաճոյքներուն, կինն ալ նոյն համեմատութեամբ կը բարձրանայ ու ամէն կողմէ կը յարգուի։

Կռէկուառ պահ մը Հրաչեան մոռցած, ակնդէտ կը սպասէր որոշուած պայմանամին լրանալուն, որպէս զի կարող ըլլար հիմնական տեղեկութիւն մը առնել Վարդանոյշի նկատմամբ։ Այս պատճառով կարեւորութիւն չէր տար ընկերներուն խօսակցութեան ու մեքենաբար կը դիտէր փողոցը։ Անոր այս մտաղրաղ վիճակին մէջ յանկարծ Հրաչեան դարկաւ աչքին, անմիջապէս ցատկեց տեղէն ու Լիւքսէնպուրկէն դուրս խոյանալով բազմութիւնը լաւ մը հետախուզեց ու տեսաւ որ արդարեւ հակառակորդը ծանրաքայլ կը յառաջանար։

Ցուզումը, զայրոյթն ու նախանձը սկսան տոչորել Կռէկուառը։ Պահ մը դատողութիւնը կորսնցուց ու մտադրեց երթալ մասնաւորապէս բանավէճի մը բռնուիլ Հրաչեայի հետ ու անոր չարիք մը հասցնել, բան մը ընել։ Եւ սակայն դիւրին գործ չէր անչուշտ անանկ մէկու մը հետ ուղղակի ճակատիլը որ իր բարոյական բարձրութեան չափ ալ խելք ու արթնամտութիւն ունէր։ Կռէկուառ գոնէ այսչափը դատելու ատիճան կըրցաւ պահել պաղարիւնութիւնը ու առանց աչքը անոր վրայէն հեռացնելու սկսաւ հեռուէն հետեւիլ հակառակորդին։

Լիւքսէնպուրկի ընկերները, Կռէկուառի այն օրուան արտակարգ ձեւերն ու մտանոգութիւն արտայայտող դէմքը տեսնելով արդէն գուշակած էին հոգեկան փոփոխութեան մը գոյութիւնը անոր վրայ. ուստի երբ անակնկալ կերպով սրճարանէն դուրս ելլելը տեսան, Բոլ բարեկամական կեղծ հոգածութեամբ մը անմիջապէս անոր հետեւելով,

—Ի՞նչ է աս մօնսեռ, ըսաւ, այսօր բան մը ունիս անպատճառ, մէկը բուռսուիվռը կ'ընես կոր կարծեմ, բայց առանց ընկերի պիտի չյաջողիր։

Կռէկուառ առանց որոշ պատասխան մը տալու, չարունակեց գաղտագողի հետեւիլ Հրաչեայի որ մինչև Այ-Թրիատայի եկեղեցին երթալէ ետք, վերադարձաւ ու Լիւքսէնպուրկի օթէլը մտաւ։

Կռէկուառ թէև Պարգեւեաններու տունը գտնուած պահուն հասկցած էր թէ Հրաչեայ Լիւքսէնպուրկի հիւրանոցը իջեւանած է, սակայն հիմա անձամբ ստուգելով անոր բնակարանը, Բոլի հետ սրճարան վերադարձաւ, որ ամբողջ տեւողութեամբ կը թախանձէր թէ ինչ էր զինքը զբաղեցնող խնդիրը։ Ընկերներն ալ միեւնոյն թախանձանքը ըրին և Կռէկուառ դուռ սրճարանի հանդամանք մը տալով արարքներուն, լռութիւն պահեց, մտքովը չարունակ ծրագիրներ կազմելով Հրաչեայի ինքնութիւնը հասկնալու և անկէ սոսկալի վրէժ մը լուծելու միջոցներուն վրայ։

(Շարունակելի)

Ռօքֆէլլէրը և իր նմանները ուզած են միլիառատէր ըլլալ, և եղած են։ Ֆլորիցէլ ուզած է չութակի միլիառատեր, և, եթէ կ'ուզէք, չութակի աստուած ըլլալ, և եղած է։

Մարդ կը տեսնէ որ, Ֆլորիցէլ քերովբէ մըն է։ Եւ իրա՛ւ, չնորհով ու կորովով հրաշալի է ան, գլուխէն մինչեւ ոտքը, և իր բարոյական կատարելութիւնը, արդիւնքն է իր փիղիքական կատարելութեան։ Սակայն և այնպէս, անվնասօրէն, ան զարգացուցած է իր մտաներուն ճապուկութիւնը, և իր յիշողութեան արագ գործունէութիւնը, և չութակը ու երաժշտութիւնը՝ իրեն ծառայա՛ծ են, այս նպատակին համար։

Ատլանտեանի այս կողմը, մենք հանճար կը կոչենք զանո՛նք, որոնց մէջ ունէ կերպով կը խտանան խանդավառութիւններ, մեծ և ազնիւ զգացումներ, որոնց չարժառիթն է կրօնքը կամ սէրը։

Ֆլորիցէլ, իմ կարծիքովս, իր մէջը չի՛ խտացներ այդ բաները։ Ամերիկա չունի և հաւանականօրէն չպիտի ունենայ մեր ըմբռնած կերպով արուեստագէտ։ Առհասարեան երեւոյթ մը չէ ան։ Այլ փիղիքական կատարելագէտ ներդաշնակ կարողութիւններով օժտուած հրաշալի նմոյշ մը։

Այս տղան՝ բան մը կը նշանակէ, և ահա՛ թէ ի՞նչ կը նշանակէ։

Ամերիկայի վարչութիւն, թոյլ տուած է ինքզինքին՝ ջնջուելու Եւրոպացիին կողմէ, քանի որ ան անկարող կը դատէր ինքզինքը, հանելու կատարելագործութեան նոյն ասպարէզին։

Ֆլորիցէլ, Ամերիկացիի նմոյշ մըն է, որ, եթէ ընդանրանայ, պիտի նուաստագործէ գոյութիւնը այն էակին՝ որուն ապրելէ Հին Աշխարհի բնակիչը, ստորադասութեան նոյն զգացումը պիտի սնուցանէ։

Դեղին վտանգը։ Դեղին վտանգն է արդեօք, թէ Ֆլորիցէլի սեռը, որ կը մրցի Եւրոպացիին հետ։

That is the question!

Ե. Ե.ԲԻՍ.

ՍԸՐ ԷՏՈՒԻՆ ԱՐՆՕԼՏ

Լոնտոնէն կը ծանուցուի մահը՝ անգլիական գրականութեան և մասուլին փայլուն անդամներէն մէկուն՝ Սըր Էտուին Արնօլտի։ Մեծ արժանիք ունեցող հմուտ գիտուն մը և տաղանդաւոր բանաստեղծ մըն էր Սըր Էտուին, որ ծնած էր 1832ին։ Կեանքին մեծագոյն մասը անցուցած էր Հնդկաստանի մէջ, այն երկիրը՝ որուն ամէնէն հռչակաւոր բանաստեղծութիւնները անգլերէնի թարգմանած է։ Ինք է որ նոյնպէս թարգմանած է յունարէնէ և սանսկրիտերէնէ կարգ մը գործեր։ Հանգուցեալը երկար տարիներ խմբագիր եղած է Տէյլի Թէլեկրաֆի, և ինք էր որ կազմակերպեց Սթէնլիի հռչակաւոր ճամբորդութիւնը՝ Լիվինկսթընը փնտռելու համար։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ — 23

ՖԱՍՏՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎԻՐԱՑ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

Մայթին վրայ կը սլքտային մէկ քանի փոքրիկ չարաճճիներ, որոնք արդէն կը ճանչնային Բոլը ու փոքրիկ ծառայութիւններ մատուցած էին անոր։ Ուստի իրարանցումով մը երիտասարդին սրճարանէն դուրս ելլելն ու չորս կողմ հետախուզելը տեսնելով, ամէնքը մէկէն որսի հոտ առած բարա կի նման առջին վազեցին ու պատրաստակամութիւն յայտնող ձեւերով,

—Ի՞նչ կ'ուզէք չելէպի, կը կոչեցին։

Երիտասարդը անոնց ամէն մէն աչքբացը կանչեց ու ընկերներէն ետեւ առանձնացնելով զայն,

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՔՈՐԵԱՅԻ ՄԷՋ ԿՈՒԻՆԵՐ

ԶՕՐԱՑ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

(Ծուռպական վերջին թղթաբերով առնուած թերթերեն։ Դպիրները պաստմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ տարուցնակաբար)։

ԹՈՔԻՕ, Մարտ 25.— Ճաբոնական զօրքերուն և մարտանաւերուն շարժումներուն վրայ արժանահաւատ տեղեկութիւններ չկան, բայց իրաւեկ չըբջանակներու մէջ ընդհանուր տպաւորութիւնը ա՛յն է թէ ցամաքի վրայ քանում մը մօտալուտ է։

Այսօր Երեսփ. Ժողովին առջև պերճախօս ճառով մը ծովային նախարար Պառոն Եամամոթօ, բոլոր վերջին նաւային գործողութեանց ամփոփոյն ընելով ցերմապէս գովեստ կարդաց Նաւատորմին հրամատարներուն և նաւաստիներուն ցոյց տուած քաջութեան և ճարտարութեան մասին։

Բաւ թէ դեռ Նաւատորմը մեծ գործ ունի ընելիք, և չնորհակալ եղաւ ազգին՝ Պատերազմին առթիւ ցոյց տուած հաստատուն օժանդակութեան համար։

Երեսփ. Ժողովը խանդավառ կեցցէներու մէջտեղ Շնորհակալութեան թուղթ տուաւ Նաւատորմին, գործողութեանց միջոցին անոր բռնած արդիւնաւոր ընթացքին համար։

Ճաբոնի Կայսրը Ծագող Արեւու Պատուանշանին երկրորդ աստիճանը տուաւ Թոքիոյի անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդ նաւապետ Թրուպրիճի, որ այսօր Անգլիա մեկնեցաւ։

ՍԷՈՒԼ, Մարտ 25. — Ճաբոնական դեսպան Մ. Հայեաշի երեկ իրիկուն ընդունելութիւն մը ըրաւ ի պատիւ Իթօ մարքիզին։ Ներկայ էին Քորէացի պաշտօնատարներ և անգլիացի և ուրիշ օտար դեսպաններ և ներկայացուցիչներ։ Մարքիզ Իթօ խորհուրդ տուաւ Քորէայի կառավարութեան մէջ ատիճանաբար բարեկարգութիւններ մտցնել, առանց աճապարանքի։ Առաջարկեց քանակին թիւը զեղչել և կրթական լաւագոյն դրութիւն մը հաստատել։ Երեկ ճաշեց անգլիական դեսպանատան մէջ, և նախորդ օր ալ ամերիկեան դեսպանատան մէջ։

Քորէայի հիւսիսային կողմէն լուր չկայ։

ՇԱՆԿԱՕ, Մարտ 25.—Երեք տարի Բորթ Արթուր բնակող անգլիացի վաճառական մը որ հոս հասաւ, կը յայտարարէ թէ Ռուսներուն դիրքը շատ ամուր է, և կը ծաղրէ ճաբոնական աղբիւրէ տարածուած այն լուրերը իբր թէ յուսահատութիւն կը տիրէ Բորթ Արթուրի պաշտպաններուն մէջ։ Կը յայտարարէ թէ ճաբոնցիներուն ռմբակոծումները մեծ մասամբ ոչ է վնաս հասցուցած չէ, և թէ մթերքները ամէն օր երկաթուղիով ազատօրէն քաղաքը կը մտնեն։ Ի մտոյ Ռուսական Նաւատորմիղը պատրաստ պիտի ըլլայ ծովուն վրայ ալ գերակշռութիւն ունենալու ատիճան։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Մարտ 25. — Մ. Արեւելք հասնող ռուս զինուորները կատարելապէս կազդուրուած են, և պատրաստ են կռուի սկսելու։

Ռուս թերթերը գոհունակութիւն կը յայտնեն անգլուֆրանսական համաձայնութեան վրայ, բայց կը յայտարարեն իրենց զինակից Ֆրանսացիները որ անդամ մը ևս չխաբուին Անգլիացիներէն։

Բեթերսպուրգի մէջ կը կարծուի թէ ճաբոնցի լրտեսներ Եւրոպայի մէջ ալ սկսած են միջոցներու դիմել Ռուսիոյ դժուարութիւնները աւելցնելու համար, բայց Ռուսիա այս կողմէն ապահով է, որովհետեւ խաղաղութիւնը խիստ հաստատուն է։

ՍԷՈՒԼ, Մարտ 25.—Ճաբոնցի լրտեսներ կը տեղեկագրեն թէ Ռուսք Եալուի հարաւային կողմը սպառուածէն շատ աւելի զօրաւոր են թուով։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Մարտ 25.— Բազանի մօտ Խազան լրտեսներ գերի բռնեցին քանի մը ճաբոնցի լրտեսներ, որոնց հետ կը գտնուէր Քորէացի առաջնորդ մը, որոնք արեւելեան կողմէն կուգային։ Առաջնորդը իրեն եղած հարցումներուն պատասխանեց թէ 8000 ճաբոնցի հետեւակ քանի մը դաշտային թնդանօթներով Ճանկթօք հասան՝ կէսանէ մինչեւ Ճանկթօք հինգ կիրճերէ անցնելով։ Ցառաջացան չորս գունդերու բաժնուելով, բայց մեծամեծ դժուարութիւններու մատնուեցան սառոյցին և ձիւնին պատճառաւ։ Մերթ ընդ մերթ ձիւնը կը հալէր և սոսկալի ձիւնակոյտեր լեռներէն բրթելով վար կ'իջնային։ Ամէնէն աւելի սոսկալի եղաւ անցքը Մասուլիոն կիրճէն, որ 2700 ոտնաչափ բարձր է Աօպինիոն կիրճէն, որ խիստ ապառաժուտ և լպրծուն է։ Ճաբոնցի զինուորները հալած մաշած և խիստ յոգնած վիճակի մէջ էին երբ իրենց տեղերը հասան։

Զօրավար Լիմէվիչ Սպայակոյտին կողմէ այս լուրերը ընդունելուն պէս, երկու զօրաբաժին խաղալս ճամբայ հանեց Սուսչէնկէ և Սուքչէնկէ, Բինկ-Եանկէ Եանկ-Թօք տանող ճամբուն երկայնքը։ Այս զօրքերը գրաւեցին Սինկ-չէնկ քաղաքը, և բռնեցին Բուրիուկան դեսին անցքը, այս քաղաքին արեւմտեան կողմը։ Երեք ջոկատ խաղալս լեռնային կիրճերէն զրկուեցան զիկ զակ ճամբաներէ՝ ճաբոնական յառաջխաղացումը արգիլելու համար։ Կը յուսան անոնց ճամբան կտրել և յարձակիլ իրենց վրայ երբ մեկնին Մանուչիոն կիրճէն, և որովհետեւ Շաքչիան և Սակապան գիւղերուն միջեւ գետինները դժուարանցանելի են և խիստ լեռնային, կը յուսացուի թէ ճաբոնցիք իրենց քալելէն խիստ յոգնած, անկարող պիտի ըլլան կորովի ընդդիմութիւն ընելու ռուսական յարձակումին, որ այսօր վաղը կը սպասուի։

Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը լուր առած է թէ Ճաբոնցիք կը պատրաստուին չինական չէզոք հողերու վրայ ցամաք ելնել Լիաօթունկ թերակղզին արեւմտեան ծովեզերքին վրայ, կա՛մ Թիէնքիան-Զէնկ (Քինլաուի ծովածոցին մէջ) և կամ Շանհայկուան։ Այս կերպով կ'երեւի թէ Ճաբոնցիք վերջին օրերուս բոլորովին փոխեր են իրենց ռազմական շարժումներուն բնութիւնը տեսնելով որ Քորէայի ցամաքին վրայ գործողութիւնք անադին դժուարութիւններով կը կատարուին։

Ռուս կառավարութեան ստոյգ լուրերուն նայելով, Քորէայի մէջ առայժմ հաղիւ 70,000 Ճաբոնցի զօրք կայ։ Ճաբոնցիք իրենց յուսացածին պէս չի կրցան ցամաք ելնել Քորէա, և չկրցան նաև Մանչուրիոյ մէջ ճակատ առ ճակատ յարձակիլ Ռուսներուն դէմ, ասոնց քիչուորութենէն օգուտ քաղելով։

Ամէն պարագայի մէջ վերջին լուրն ա՛յն է թէ Ճաբոնցիք այլեւս շատ զօրք պիտի չղրկեն Քորէա։ Թերեւս շեղումմը ընեն Բօսիէթ ծովածոցին մէջ Վլատիվոսթոքի ուղղութեամբ, բայց իրենց շարժումներուն գլխաւոր կեդրոնը այսուհետեւ Լիաօթունկ ծովածոցին մէջ պիտի ըլլայ։

Այս նպատակին համար երկու կարելի կէտեր կան, Զինվանկ-Թաօ եւ Թինքիան-Զէնկ, որոնց երկուքն ալ երկաթեայ գիծով կապուած են Շանհայկուանի և Բաօ-Ռիաօյի հետ, Բեքինի երկաթուղիին վրայ։ Այս երկու տեղերուն մէկին կամ միւսին վրայ Ճաբոնական ցամաք հանումի գործողութիւն մը ռազմագիտական փայլուն գործ մը պիտի ըլլայ, ուրկէց կրնան յարձակիլ ռուսական բանակին դէմ, և ի հարկին, մինչեւ իսկ Բեքինը բռնել։

Ռուս զինուորական իշխանութիւնք հիմա այս խնդրով կը զբաղին, և հարկ եղած զգուշութիւնները ձեռք առած են։ Միջազգային խնդիր ալ կրնայ ծագիլ Զինական չէզոք հողերու վրայ Ճաբոնցիներուն ցամաք ելնելէն։

ՐԻՆԿ-ԵԱՆԿ, Մարտ 20 (Սէուլի ճամբով, Մարտ 24). — Ճաբոնական Սպայակոյտին գաղտնի տեղեկութեանց դիւանը ամէն օր տեղեկագիրներ կ'ընդունի Հիւսիսային Քորէայի մէջ Ռուսներուն շարժումներուն վրայ։

Անթունկի ճամբով Եալու գետէն անցնող Խազանները և ռուս հետեւակներուն թիւը 4,500էն վեր եղած չէ։ Անժուն բռնող ռուս զօրաց թիւն է 3000։ Ուրիշ 1000 Ռուս զինուոր ալ զրկուած են ռազմագիտական դիրք մը բռնելու Եալու գետին Քորէական ափունքին վրայ, գետաբերանէն դէպ արեւելք քալելով։

500 հետեւակներ և Խազաններ դէպ ի հարաւ յառաջանալով գրաւեցին Զունկ-Ձուն։

Ասկէց առաջ Քորէական հողին վրայ գտնուած ռուս ջկաններ հիմա համախմբուած են Անժու Դետին հիւսիսային ափունքը։

Ճաբոնցիք բռնած են Անժու Դետին հարաւային ափունքը, ուր խրամներ չինած են։ Այսպէս թշնամիք դէմ առ դէմ կը գտնուին։ Ամէն օր ընդհատ ընդհատ հրացանաձգութիւններ կը փոխանակուին։ Ցարդ կորուստները սակաւ են երկուստեք։

ՍԷՈՒԼ, Մարտ 25. — Երկու ռուս վաչտեր, մին 200 և միւսը 500 հոգինոց կը գտնուին Ինժու և Զօքաու, Թօմէնքոյի մօտ։ Ասոնց բնակիչները դէպ ի հարաւ կը փախին։

ՊԵՐԼԻՆ, Մարտ 25. — Մուքտէնէ կը հեռագրուի թէ երկաթուղին մինչեւ այդ տեղը շատ հաստատուն կերպով չինուած է, և կամուրջները ամէնքն ալ երկաթեայ են։ Գծին վրայ առեւտրական փոխադրութիւնք կանոնաւոր են և ապահով, և նոյն իսկ մասնաւոր անհատներու համար Բորթ Արթուրի հետ հաղորդակցութիւնը։

Ռուսիայէն արտաքսուած տաններկու Ճաբոնցիներ Շեանտաու հասան, եօթը այր և հինգը կին։ Պերլինի ճաբոնական դեսպանատունը հոգաց անոնց վրան գլուխը որ թափված էր։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Մարտ 25.—Հրամաններ հեռագրուեցան ծովակալ Վիրենիոսի որ իր նաւախումբին հետ մնայ Պիրէոն և նոր տահանգի սպասէ, որպէս զի ռուսական ածխաբարձ չղանեաւերէն հոգայ իր հանքածուխը։

Ռուսիոյ ծովային նախարար ծովակալ Ավելան յայտարարեց թէ քանի մը օր դեռ չի կրնար ըսել թէ ո՛ւր կը գտնուի Վլատիվոսթոքի նաւախումբը, և թերեւս անկէց վերջն ալ չկրնայ ըսել։

«Մեծ ճիգ մը ընելու վրայ ենք, բաւ նախարարը, և պարտաւորենք խիստ գաղտնապահ ըլլալ։ Բայց քանի որ Մաքարովի պէս ճարտար ծովակալ մը ունինք, անդուլտ մեծ բաներ պիտի ընենք։

«Սխալ է թէ կը խորհինք միացնել Պալթիկի և Միջերկրականի նաւատորմիղները Մ. Արեւելք զրկելու համար։ Պալթիկի նաւախումբը Ցուլիսէն առաջ պատրաստ չի կրնար ըլլալ։ Մարտանաւերէն հինգը դեռ լրացած չեն, և առնուազն երեք ամիսի կը կարօտի անոնց աւարտումը։ Թերեւս երեք ամիսէն Պալթիկի Նաւատորմիղը միանայ Միջերկրականի նաւատորմիղին, բայց ամէն պարագայի մէջ, միացումը Մ. Արեւելքի մէջ պիտի ըլլայ։ Մինչև այն ատեն բոլորովին պատրաստ պիտի ըլլայ Բէքվիզան, Սեզարեվիչի և Բալլատսի պէս։»

Պալթիկի Նաւատորմիղը Պէհրինկայի նեղուցին ճամբով զրկելու յատակագիծն գալով, նախարարը ըսաւ թէ դեռ այդ խնդիրը որոշուած չէ, և Ցուլիսէն առաջ չի կրնար որոշուիլ, երբ նոյն միջոցին նաւախումբը արդէն իսկ Ճիպրալթարի Նեղուցէն անցած պիտի ըլլայ։ Նաւային վերջին գործողութեանց արդիւնքին վրայ չուզեց բան մը խօսիլ, և գոհացաւ յայտարարելով միայն թէ Ճաբոնցիք պիտի պարտաւորուին փոխել իրենց ուղղավարութիւնը։

Զարը Ապրիլի վերջերը Մոսկուա պիտի երթայ ներկայ ըլլալու 17րդ զօրաքանակին մեկնելուն։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, Մարտ 25. — Ֆէտերիկեան կառավարութիւնը հրաման զրկեց Նիուչուանկի առջև գտնուող էյենա թնդանօթանաւին Շանկայ երթալ այս շաբաթ, եթէ Լիաօ գետին առոյցին վիճակը ներէ։ Եթէ Նիուչուանկ մնայ, կրնայ երկու կրակի գծին վրայ գտնուիլ, ի դէպ ճաբոնական նաւատորմին յարձակման մը Նիուչուանկի դէմ, և Խաղաղականի Ամերիկեան նաւատորմին հրամանատար ծովակալ Իվընս ալ կարծիք յայտներ է թէ էյենային հոն գտնուիլը կրնայ վտանգաւոր ըլլալ իրեն։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Մարտ 26.— Նաւային Կացութիւնը. — Ծովակալ Մաքարովի Բորթ Արթուրի մէջ ներկայութիւնը գուշակուած արդիւնքը ունեցաւ։ Այժ և կրնով ներարկեց Նաւատորմին, և ա՛յնպիսի պատրաստակամութեան վիճակի մը մէջ դրաւ, որ կրցաւ նաւահանգստէն դուրս ելնել, երբ Գչ. օր Ճաբոնցիք նոր յարձակում մը ըրին։ Ուստի չատ ճիշդ է Ճաբոնի Երեսփ. Ժողովին մէջ ծովային նախարար Պառոն Եամամոթոյի ըսածը թէ՝ իրաւ է որ Թօկոյի Նաւատորմիղը չատ բան ըրաւ ցարդ, բայց դեռ չատ բաներ ունի ընելիք։ Հիմակ այլ եւս տարակոյս չկայ թէ բոլորովին անյաղթ եղած է նաւահանգստին բերանը գոցելու Ճաբոնական փորձը, և եթէ անցեալները իրօք Ճաբոնցիներուն գնուեղած մէկ ականէն օգը ելաւ ռուսական Սֆորի թորփիլահաղածը. ըսել է որ ամէն արգելք կամ խցում հիմա վերցած է։ Ուստի Ռուսական Նաւախումբը ազատ է առաջ քալելու երբ ուզէ ծովակալ Մաքարով, և Ճաբոնական շատ յոգնած մարտանաւերը պիտի պարտաւորուին աւելի արթուն հսկողութիւն մը ի գործ դնել հարկաւոր ենթադրուածէն աւելի մեծամեծ ուժերով։ Ռուս համբաւաւոր Ծովակալին նպատակը իր հակառակորդին հետ ճակատամարտի բռնուիլ չէ, այլ տկարացնել անոր հզօրագոյն Նաւատորմիղը, եթէ կարելի է։ և հետեւաբար ծովակալ Թոկօ Գչ. իրաւամբ ետ կեցաւ ռուսական մարտանաւերուն վրայ յարձակելէ, որպէս զի ցամաքի բերդերուն կրակին չենթարկուի, ինչ որ Մաքարովի նպատակն էր։

Ծովակալ Թոկոյի ամէնէն մեծ վտանգը ասիկա է, որովհետեւ ռուսական թորփիլահաղածներ ամէն գիշեր դուրս կ'ելնեն Ճաբոնցիները հրապուրելու որ մօտենան բերդերուն։ Մաքարովի համար ալ պատուական պատեհութիւն մըն է ասիկա։ Այս միջոցով միայն կարելի է զօրութեան հաւասարութիւն մը հաստատել և պարտաւորել Նաւային ա՛յն մեծ փորձին զոր Ռուսք պիտի ընեն ամրան մէջ, երբ Պալթիկի իրենց նոր մարտանաւերը պատրաստ ըլլան։ Առ այժմ ծովակալ Մաքարովի Նաւային ոյժերը ճաբոնականէն գերազանց չեն։ Ունի հինգ զրահաւոր իր հակառակորդին վեցին դէմ։ Բեթրոբաւլովսք, Բօլթավա, և Սեվաստաբոլ քոյր մարտանաւեր են, տասը տարի առաջ չինուած, ուստի քիչ մը հին։ Բօպիեsա և Բէրեսվիեթ աւելի նոր են։ Ասոնց բաղդատմամբ ծովակալ Թոկոյի վեց զրահաւորները աւելի նոր դրութեամբ չինուած են, և անոնցմէ երկուքը մանաւանդ, Միքասա և Հացուզա, ծովու վրայ գտնուող բոլոր ոնէ օտար զրահաւորներու չափ հզօր են։

ԽԱՐՊԻՆ, 25 Մարտ. — Ծովակալ Ալեքսեվին Բեթերսպուրգի հեռագրած տեղեկագրէն գիտէք արդէն Մարտ 21էն 22 Բորթ Արթուրի դէմ գիշերային յարձակումը։ Եօթը ուրթ հոգի, զինուոր և քաղաքացի, սպաննուեցան։

Ծովակալ Մաքարով իր տարամարելի մնացած նաւերով յանկարծ դուրս ելնելով յաղթեցաւ վնասել ճաբոնական զբահաւոր մը։

Առողջապահական կառախումբը որ երէկ Խարպինէն պիտի մեկնէր, պարտաւորուեցաւ սպասել որպէս զի անցնին Մեծ-Դքսուհի Մարի կառախումբը և ուրիշ երկու կառախումբեր, որոնք Մեծ-Դքսուհի Օլգա և Թաթիանա անունները կրող կառախումբերն են։

Զօրավար Քուրոբաթքին, որ 22ին Իրքուցք հասաւ, բաւիկրով կտրեց անցաւ Պայքալ լիճը, ընդունելէ վերջ Բաղաքապետութեան յարգանքը, որ 12,000 ռուպլ գումար մը յանձնեց ասոնց։ Ընդունեց նաեւ այցելութիւնը Ռուսիոյ Ճամբաներու և Հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանին, որ կը հսկէ անձամբ լճին շուրջ գառնալիք երկաթեայ գծին շինութեան։

Զօրավարը վաղը առաւօտ հոս պիտի ըլլայ։

«ԲԻԷՆ ԺԻՖԱՌ»

ՍԷՈՒԼ, 24 Մարտ (Վայհայվայի ճամբով Մարտ 25, Թայվգին «Հայմուն» մասնաւոր շրգենաւով). — Քորէական կառավարութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց թէ Եօնկանբօ նաւահանգիստը բացուած է արտաքին վաճառականութեան առջև։ Եթէ այս չնորհումը Ցուսարարի ամսուն ըլլար, դէպքերու ընթացքը բոլորովին տարբեր պիտի ըլլար հիմա։ բայց Անգլիոյ և Ճաբոնի այս մասին դիտողութիւնները միշտ անլսելի մնացին Սէուլի մէջ, ուր այդ ծրագրին կ'ընդդիմանար ռուս դեսպան Մ. Բաւլով, որ ազատօրէն ռուսական ոսկի կը բաշխէր Քորէայի մէջ։ Ռուսիա փայտի վրայ իր մենաշնորհէն օգուտ քաղելով բռնած էր Եօնկանբօն, և արտաքին վաճառականութեան առջև գոց կը մնար անիկա։ Ճաբոն իր ազդեցութեան չրջանակին մէջ նկատելով Եօնկանբօն, Անգլիոյ աջակցութեամբ յաղթեցաւ բոլոր օտարականներուն իրաւունքները ապահովել։

Մարքիզ Իթօ Գչ. օր ճաշեց արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ և ճառ մը արտասանեց որ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ Քորէացիներուն վրայ։ Ճաբոնի յառաջդիմութիւնները քաջալառ քայլ պատմելով, ի վեր հանեցնաւ այս առթիւ իր անձնական ջանքերը, որոնք վերջ ի վերջոյ իր երկիրը բարգացուցին տերութեանց առաջին կարգին վրայ։

«Ճաբոն, բաւ, առանց ուրիշին օգնութեան իր դիրքը ապահովեց։ Քորէան ալ ունի իր սեփական զարգացման ամէն նպատաւոր միջոցները և պարտի օրինակ առնել իր դրացի Ճաբոնէն։»

Ցորդորեց որ Քորէացիք օգտուին Ճաբոնի փորձառութենէն, զոր ստացաւ անքան զոհողութիւններով։ Այսպէս Քորէացիք պիտի պահեն իրենց ազգային անկախութիւնը։

ՍԷՈՒԼ, 24 Մարտ.— (Վայհայվայի ճամբով Մարտ 25, Թայվգին «Հայմուն» շրգենաւով).— Թշնամութեանց թատրէն եկած տեղեկութիւնները ոչ և է ակնարկութիւն չեն ըներ ռուս եւ ճաբոնցի զօրաց միջեւ ընդհարումի մը։

Զէնանբօ ցամաք ելնելու գործողութիւնը արագ արագ կը կատարուի, եւ զօրքերն ալ մաս մաս կը փոխադրուին Բինկ-Եանկ, ուր տեղի կ'ունենայ կռուեւոր համախմբում մը։ Այս միջոցիս կը նորոգուի Զէնանբոյի և Բինկ-Եանկի միջեւ գտնուած ճամբան ռազմամթերքներուն եւ նպարեղէններուն փոխադրութիւնը դիւրացնելու համար։ Երեք զօրաբաժինոց բանակ մը գրեթէ ամբողջութեամբ կազմուած է։ Խոշոր եւ բազմաթիւ խրամներ չինուած են Բինկ-Եանկի մէջ, զոր ճաբոնցիք մտադիր են կարեւոր յենակէտ մը ընել հիւսիսի մէջ մղուելիք գործողութիւններուն համար։

Բինկ-Եանկի միւս կողմը, Ռուսք իրենց հաղորդակցութեանց գիծերը պահպանելու հոգը միայն կը տանին։ Ճաբոնական յառաջապահ գունդեր կէնսան հասան։ Անդուլտ կռիւ պիտի չըլլայ մինչեւ որ Ճաբոնցիք չփորձեն նաւ անցնիլ։

Վիժուի մէջ Ռուսք ամրացուցեր են գետին երկու եզերքները։ Ստուար ջնկատ մը խաղաններ բռնած են այն կէտը ուրկէց կ'անցնի կէնսանի ճամբան, դէպի գեղը։ Գետիններուն բնութիւնը ի նկատ առնելով, Ճաբոնցիք հաւանաբար պիտի պատրաստուին այս գիծերուն մէկէն յառաջանալ։

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Մարտ.— Իրիկուան թերթերը հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակեն.—

ԲԻՆԿ-ԵԱՆԿ, Մարտ 20.—Մանչուրիոյ սահմանագլուխին վրայ չինացի զօրավար Մայի զօրքերու համախմբումը կրնայ խառնաշփոթութիւններ առաջ բերել։ Զրոյց կայ թէ Ճաբոնցիք Բէչիլիի ծովածոցը ցամաք պիտի ելնեն, այս պարագային Զինացիք գաղտնաբար օժանդակած կ'ըլլան ասոնց։ Բեքինի Ռուս դեսպան Մ. Լէսար նոր գիտողութիւններ ըրաւ այս մասին Զինու կառավարութեան։ Զինու Կայսրը խիստ հրամաններ արձակեց որպէս զի զօրավար Մա և ընդհանուր կառավարիչ Երուանչիկայ չէզոքութեան հակառակ ոչ և է վարմունքի մէջ չգտնուին։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 25 Մարտ.— Մեծ դուքս Սերգէյ Միխայլովիչ, որ գնդապետի ատիճան ունէր, երէկ Գ. կարգի զօրավարութեան բարձրացաւ և դրուեցաւ իր հօր՝ Միշէլ Նիքոլայէվիչի տրամադրութեան տակ, որ թնդանօթարանին պետն է։ Երէկ Զարին ներկայացաւ իր նոր համազգեստով։

Պատերազմական գործոց նորընտիր Նախարար զօրավար Զաքարով ծնած է 1848ին, եղած է Վարշաւայի զինուորական չրջանակին սպայակոյտին պետ, և յետոյ նոյն պաշտօնով Օտեսա փոխադրուած է։ 1898էն ի վեր Մեծ Սպայակոյտին պետն էր, և նախագահ զօրահանութեան յանձնաժողովին։

Ճաբոնական չոգենաւային Ընկերութիւնը երկու անգլիական չոգենաւ գնեց Մօկուլ և Ամրիֆի, որոնք անցեալները Ճաբոն մեկնեցան։ Ասոնք իր փոխադրանաւ պիտի ծառայեն Ճաբոնական կառավարութեան հաշուոյն։ Իւրաքանչիւրը 3650 թոնս տարողութիւն ունի։ Իւրաքանչիւրին գինն է 1 միլիոն 250000 ֆր.։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ. — Ապացիայէ (Սիրիա) հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Դերման Կայսրը և Աւստրիոյ Կայսրը յառաջիկայ Ապրիլ 9ին պիտի տեսակցին այդ քաղաքին մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.— Վատիկանի մօտ Ֆրանսական դեսպանը Մ. Տէլքասէի հրահանգին վրայ գիտողագիր մը ներկայացուց Պապին՝ կարգինալներու վերջին ժողովին առջև առնոր խօսած ճառին համար։ Ասիկա ալ ապացոյց մը կը նկատուի Մ. Լուպէի Վատիկան այցելելու անհաւանականութեան։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳՈՐԾՍԿԱՆ ԵՒ ՃԱԳԻՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Մարտ 28.— Ծովակալ Մաքարով Բորթ Արթուրէ հետեւեալը կը հեռագրէ, ամբողջացնելով իր երէկի հեռագիրը։—Ճաբոնցիք, Բորթ Արթուրի նաւահանգտին նեղ անցքը փակելու իրենց փորձերուն ձախողուածէն ետքը, ետ քաշուած ըլլալով։ Նաւահանգիստ վերադարձայ մեր նաւատորմին մարտանաւերուն հետ որոնց գլուխը անցած առաջ գացած էի թշնամիին, Սիլնի թորփիլանաւը, որ թշնամի հրթիռ նաւերը ընկղմած էր, թշնամիին մէկ ռումբէն վնասուած ըլլալով՝ գիշերը խրեցաւ։ Բայց Ռուսք յաջողեցան ջուրին երեսը հանել եւ նաւահանգիստ տանիլ զայն։ Թշնամի հրթիռ նաւերուն վրայ կը գտնուէին գծոխային մեքենաներ, որոնց թեւերը կարուեցան արձակաձիններու կողմէ։

— Զօր. Քուրոբաթքին երեկ Մուքտէնէ մեկնեցաւ Լիաօ-Եանկ երթալու համար։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ. — Բորթ Արթուրէ կը հեռագրուի թէ Ռուսները ջուրին եր-բեսը պիտի հանեն ճաբոնական այն չորս չոգենաւերը զորս անցեալ Շբ. օր ընկղմեցին։ Այս չոգենաւերը 1,500,000 ֆր. արժէք ունին։

— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմը ճաբոնական երկու չոգենաւ գրաւած է, որոնք նոյն նաւահանգիստը տարուած են։

— Կը ծանուցուի թէ Ռուսիա զէնքի պիտի կոչէ 200,000 զօրաց վերջապահ երկրորդ բանակ մը, որ Վլատիվոսթոքի գծին վրայ պիտի համախմբուի։ Այս բանակը պատրաստ պիտի ըլլայ Մայիսի մէջ։

ՀՌՈՄ.— Վատիկանի չրջանակներուն մէջ կը հերքուի այն զրոյցը թէ Բարիզի պապական նունցիոյ Մսնիլորէնցէլի ետ պիտի կանչուի, Մ. Լուպէի Հռոմ ուղեւորութեան միջոցին։

ՆԱԲՕԼԻ.—Վիլհէլմ Կայսր և Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւոր չատ սիրալիր հեռագրեր փոխանակեցին.

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ արքայական ամոլը Դանիա ուղեւորեցաւ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սքուպշինան, Ներքին գործոց նախարարին ընդդիմութեան հակառակ, 34ի դէմ 83 քուէով ընդունեց երեսփոխաններէն ոմանց առաջարկը, այն է ներքին մաքսատուրքը Նիշի և Գրակիւէվաշի մէջ դնելու եւ Պելկրատի մէջ պահեցնել։ Երեսփ. Ժողովին չրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ կառավարութիւնը կոստնութեան խնդիր չի նկատեր այս քուէարկութիւնը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՀԱՅ ՖԼՕՐԻՑԷԼՆԵՐԸ

Այսօր երբ 11 տարու տղու մը Ֆլորիցելի երաժշտական յաջողութիւնները կը պատմենք մեր առաջին էջին մէջ, ոչ նուազ գրաւտալի կը դանենք նաեւ մեր փոքրիկ Ֆլորիցէլները որոնք 11էն ալ աւելի վար տարիքով երեկ առտու Մայր եկեղեցիի մէջ երգեցին իրենց բաժնին վիճակած վերջին Ս. Բեւագալը։

Ճշմարտապէս հիանալի էր այդ փոքրիկներուն երգեցողութիւնը, ուր ձայնի ամէն երանգներ, երաժշտական ամենանուրբը չեշտեր և անօրինակ ներդաշնակութիւն ի յայտ եկան իրենց բարձրագոյն չափովը։

Տաճարը լեցուած էր ամբողջ հաւատացեալներով, և Ս. Պատարագը որ կը նախապատէր օրուան արարողութիւններուն, մտազմայլ կ'ունկնդրէր ժողովուրդին հետ փոքրիկներու այդ հրեշտակային սրբասացութեան։

Ամէնէն սկսեալ իսկ զիրքի պիտի գար մանուկներու այս վերայծող թուվանքին ազդեցութենէն. և կը դատեմանք թէ ինչպէս տակաւին կը գտնուին այնպիսի անձեր որոնք իրենց չրջանակին մէջ այսպիսի երգչի խումբ մը ունենալով հանդերձ չի փութացած վայելելու հոգեկան սարքչութիւնը։

Երգեցիկները 60ի մօտ էին, բայց անոնցմէ ամէնէն աւելի մէկ քանի փոքրիկներն էին որոնք ճշմարտապէս սրբազան երաժշտութեան բարձրութիւնը կ'ապացուցանէին իրենց վարժ ու անսխեթեւթ երգեցողութիւնով։

«Լոյս»ի առեն, եղանակները այն ատիճանի բարձրութեան մը հասան, որ շատեր երկիւղ մը ունեցան թէ ձայները չպիտի հասնէին։ Բայց փոքրիկ դպիրները այնպիսի ճարտար եղանակներով սաւառնեցան այդ բարձրութիւններուն մէջ որ ճշմարտապէս հիացումի արժանի էր։

Երաժշտապետ Մէհտէրեան էֆէնտի շնորհաւորութեան արժանի է իր հաւուցած այս խումբին համար։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1.—Վանայ առաջ. Տեղապահը զրկի մը կառաջարկէր Աղթամարայ քահանայանձնաժողովոյ անդամակցութեան կոչել վիճակին Բաղ. Ժողովոյ անդամներէն, Աւետիս էֆ. Թէրզիպաշեան և Վարդան էֆ. Գալբճեան, փոխանակ Փանոս էֆ. Գարամանեանի որ հրաժարած էր։ Ժողովը որոշեց ընդունիլ զառաջարկը։

2.— Կուսցի (Վան) վանքին, միաբանութիւնը կը տեղեկագրէր թէ վանահայր Տ. Ստեփանոս վրդ. Աղազեան հրաժարած է։ Ժողովը որոշեց չընդունիլ անոր հրաժարականը։

3.— Թուխ-Գարու դուրսի Դպրաց դասը կը տեղեկագրէր ըստ կանոնագրութեան Դպրապետին, Տնօրէն Նորհրդոյ Նորոգ ընտրութիւնը և Դպրաց ցանկը։ Ժողովը հաստատեց տնօրէն Խորհուրդը և վաւերացուց Դպրաց դասը և որոշեց արձանագրել ըստ կանոնագրութեան, Պատրիարքարանի յատուկ տոմարներուն մէջ։ Իսկ նկատելով որ Դպրապետը ամսականաւոր պաշտօնեայ մըն է թաղին վարժարանին մէջ, որոշեց իբրեւ փոխ-դպրապետ հաստատել իր պաշտօնը տարի մը պայմանաժամով։

4.—Խրիմեան Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէր Ռուսմուզ մեկնած Վաղինակ քն.ի անմիջական վերադարձը։ Որոշուեցաւ հրամայել յիշեալ քահանային որ փութով դառնայ Խրիմեան։

5.—Խաչագիւղի քարոզիչը, Թաղին քահանաները և Թաղ. Խորհուրդը կոչ։

մախորհուրդ նոր դպրաց դաս մը կազմած ըլլալով տեղեկագրած էին։ Ժողովը հաստատեց այդ կազմութիւնը։

6.— Թօփ-Դարաի եկեղեցւոյ Տ. Ատամ քհ. Խաչատուրեան խնդրագրով մը խնդրած էր ուրիշ եկեղեցւոյ մէջ պաշտօնավարելու արտօնութիւն, քանի որ կրօն. Ժողովը տեղւոյն վրայ նոր քահանայի մը ձեռնադրութիւնը արտօնած էր։ Ժողովը որոշեց աղդարարել որ զգուշանայ ժողովին որոշմանց դէմ հակառակելէ։

7.— Գում-Գարաի դուրսի քարոզիչ Տ. Եղնիկ եպս. խնդրած էր տեղւոյն եկեղեցւոյն նուիրած Ս. Աստուածածնայ պատկերի մը օծումի արտօնութիւնը։ Ժողովը որոշեց արտօնել։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ՄԱՆԶԼԻՍԹՐի նախորդ հովիւ Տ. Թորոս քհ. Զուլալեցի, մօտաւորապէս երկու տարի անպաշտօն վիճակի մէջ նոյն քաղաքին մէջ թափառելէ յետոյ, ակէց առաջ, Ամերիկայի Առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկ. Սարաճեանէ խնդրած էր իր Վիճակին մէջ պաշտօն մը տալու համար։ Ն. Դերապատուութիւնը, երկար թղթակցութիւններէ յետոյ, հաճած էր տալ խնդրուած պաշտօնը։ Տ. Զուլալեցի մօտերս ճամբայ կ'ելլէ հոս։ Զատկին հոն գտնուելու համար։

ԴՈՒՄ-ԳԱՐԱՈՒԻ դուրսի վարժարանին ներկի մասնախումբը այս կիրակի դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպով, Պ. Պ. Ռուբէն Սերոբեան (Ատենապետ), Արտաշէս Թաշճեան (Ատենադպիր), Յարութիւն Եուվարլակեան (Դրամապետ)։

ԴԵՐ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ արք. Սուքիասեան որ երկու շաբաթէ ի վեր հիւանդ էր, գոհութեամբ կը լսենք թէ սկսած է ապաքինիլ։ Ն. Դերապատուութիւն երէկ առաջին անգամ ըլլալով կրցաւ ընդունիլ այցելուները։

ԱԲՐԱՀԱՄ եպս. Մամիկոնեան Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին կարգադրութեամբ Կիւրինի Կաթ. Տեղապահ կարգուած էր. այս անգամ իր պաշտօնը հաստատող կայս. Պէրաթը յանձնուեցաւ Պատրիարքարանի։

ԱԿՆԷՆ ԿԸ ԴՐԵՆ ՄԵԶԻ, Մարտ 1 թիւով.— Ուրախ ենք որ այսօր Դպրաց Դասու մը կազմակերպումը կ'ողջունենք, որով կը յուսանք թէ, ասկէ առաջ տեղի ունեցած գանգատները իրենց վերջնական լուծումը պիտի գտնեն։ Ակնեցին, իր փառաւոր անցեալին մէջ, Դպրաց Դասու մը գոյութիւնը չի յիշեր, ուրեմն նորութիւն մըն է ասիկա իրեն համար։ Այս նոր կարգադրութիւնը կը պարտինք Առաջնորդ Հօր ջանքերուն։ Յիշատակութեան արժանի են Պատ. Թաղական Խորհրդոյ և Ազգ. վարժարանի Տնօրէն-Ուսուցիչ Զարեհ էֆ. Դաստանի ջանքերը։ Դպրաց Դասը իր նախայարիքը տուաւ Բարեկենդանի Հինգշաբթի օրը դաշն ու ներդաշնակ երգելով օրուան շարականները և Պատարագի արարողութիւնները։ Նոյն օրը Պատարագեց Դեր. Ս. Հայրը, որ նոր փայլ մը տուաւ օրուան երգեցողութիւններուն, և յորդորեց ժողովուրդը որ իր լումաներով քաջալերէ նորակազմ Դպրաց Դասը։

Սոյն նոթահաստատ մարմնոյն անուանով պնակ մը դրուած է Եկեղեցւոյն բանկալը, հոգալու համար անհրաժեշտ պէտքերը։ Առաջն. Ս. Հայրը դիմումը բրած է Ս. Պատրիարք Հօր, Եկեղեցական անհրաժեշտ գիրքերու ուղարկումին համար, օրինագիրով մը։ Քաղաքիս մէջ հանգանակութիւն մըն ալ բացուած է նորակազմ դպրաց դասուն համար, որպէս զի մինչեւ առաջիկայ Զատիկ միատարազ շապիկներ պատրաստելու արամադրելի գումար մը ունենայ։

—Քաղաքիս Ս. Գէորգ եկեղեցին տախտակամած չունի, թաց հողին վրայ փռուած են կապերտներ և խսիրներ, որոնք քանի մը տարուան մէջ խանութենէ փտելով, նոր ծախքերու դուռ բացուելուն համար, Թաղական Խորհուրդը Դեր. Առաջ. Հօր հետ խորհրդակցելով՝ որոշած է տախտակով ծածկել գետինը։ Ասոր համար քաղաքիս պատուաւոր դասակարգէն, երեք հոգիէ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որ արդէն հանգանակութեան ձեռնարկած է։ Տախտակին մէկ մասը քանի մը բարեսէրներ հոգացած են արդէն, իսկ մնացած մասն ալ հայթայթելու համար, դրամի հաւաքումը առաջ կը տարուի։ Ակնեցի ժողովուրդը, բարենպատակ գործերու մէջ ցոյցուցած առատաձեռնութեամբը այս կարեւոր պակասն ալ պիտի կրնայ գոցել։ Տեղացի քանի մը վարպետներ վաղը գործի կը սկսին մինչեւ Զատիկ լմնցնելու պայմանաւ։

ՊԱՆՏԵՐՄԱՑի Գաւառական Ժողովին ընտրութիւնը, Մարտ 14ի կիրակի օրը կատարուեցաւ ամենայն կարգապահութեամբ և առանց չփոթութեան։ Կը նախագահէր Առաջ. Տեղ. Տ. Թաթուլ Մ. Վ., որ աշխուրջ հսկողութեամբ ամենաուրբ թերութիւն մը իսկ աչքէ չվրիպեցնելով, պատկառելի վիճակ մը տուաւ ընտրութեան։

Ս. Եկեղեցւոյ բակին մէջ շաբաթէ մը ի վեր արդէն կախուած էին ընտրելեաց և ընտրողներու օրինաւոր ցանկերը, և ըստ այնմ նոյն օրը ժամը մինչեւ ութ քուէները ընդունուելով քուէտուփը կնքուեցաւ, ժամերգութենէն ետք քուէհամարի գործողութեան ձեռնարկուեցաւ ի ներկայութեան Ընտրողական Ժողովի անդամոց, ուստիէն 369 քուէթղթեր ելան զորս շահեցան։

Տեարք, Կ. Գօստիկեան 296 քուէ, Գ. Զիլինկիրեան 286, Յ. Ուզունեան 249, Ն. Ճամճեան 147, Ն. Փանոսեան 237, Յ. Ըպրըգճեան 201, Ա. Կէլիպսլեան և Յ. Ջամշիկեան համամատականի մնացին։

Պանտրմայի երիտասարդները Դըպրաց դաս մը կազմելու համար տեղւոյն Առաջնորդին խնդրագիր մը մատուցած են, որ իր հաւանութիւնը յայտնած և հրահանգ տուած է օրուան ներքիշտին՝ Զատիկէն առաջ խումբ մը կազմակերպելու համար։

ՎՍԵՄ. ՍԵՐԲՕ ՊԷՅ ՊԱԼԵՕՂԵԱՆ երէկուան պաշտօնականներով գրեցինք արդէն թէ Իզմիրի վիճուհիներէն (երեւելի) Սերքօ պէյ Պալեօղեան կայս. Կառավարութեան մատուցած գնահատելի ծառայութեան փոխարէն բարձրացած է Միւթէմիպի ասիճանին։ Վսեմ. Սերքօ պէյ որդին է հանրածանօթ վաճառական և դրամատէր հանգուցեալ Մատթէոս էֆ. Պալեօղեանի, որ այնչափ սիրուած անուն մը ձգած է թէ՛ Իզմիրի մէջ և թէ անկէ դուրս։ Ուրախ ենք որ Սերքօ պէյ ուղղակի հետեւող մը կ'ըլլայ իր ողբացեալ հօրը և այս պարագան պատուաբեր է անշուշտ Իզմիրի Հայ հասարակութեան համար ալ։ Պաշտօնական յայտարարութեան մը մէջ վիճուհի պատուանունով որակուիլը ինքնին մեծ գնահատական մըն է արդէն Պալեօղեան գերդաստանին համար, որուն ներկայ պետին համար կը մաղթենք որ ա'լ աւելի օգտակար ծառայութիւններով արժանայ մեր Վեհ. Կայսեր թանկագին գնահատութիւններուն։

Ա. Զ. Դ.

Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը հրաւիրած է յառաջիկայ Հինգշաբթի (18 Մարտ 1904) ներկայ գտնուելու Արեւագալի երգեցողութեանց և իր հոգեշունչ և պերճախօս քարոզութեամբն հոգեւորապէս մխիթարելու բարեպաշտ ուխտաւորները։ (ԿՆԻՀ)

15 Մարտ 1904
Զալաթա

ԾԱՆՕԹ.— Սկզբնաւորութիւն Ա. բեւագալի ի ժամ 3, Քարոզի՝ 4։

☛ Տես Խ. ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի ծանուցումը Դ. երեսը։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՄԵՐ ՄԵԾԱՅԱՐԳ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ստացանք Թերթիս Պարտիզակի արժանայարգ գործակալ Սարգիս էֆէնտի Փէթօեանի ներկայացուցած հաշիւները ու անոնց փոխարէնը։ Ուրախ ենք որ ընթերցասիրութիւնը և պարտականութիւնը համընթաց կը քալեն Պարտիզակի մէջ։ առաքինութիւն մը, որմէ փափաքելի էր որ ամէն ընթերցող պատուաստուած ըլլար։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԷՐԶՐՈՒՄ, Մեծ. Յովհաննէս եպ. Պալասանեան.— Ժամանակին ձեր բաժնեգինը գանձած էինք Աւագեան էֆէնտիէ։ Գալով թերթերուն սխալմամբ դադրած էր։ Ուստի զրկեցինք դադրած տեղէն և կանոնաւորաբար կը շարունակուի։

ԻԶՄԻՏ, Աբժանապատիւ Լրատու.— Գրած էիք մեզ թէ Հայոց Առաջնորդարանէն մերժուած երիտասարդ մը Հայ-հռոմէականաց առաջնորդարանին ձեռքով յաջողած էր կրկնամուսնութեամբ պսակուիլ Մեծ Պահքի այդ օրերուն մէջ։ Իզմիտէն Նուպար Զաքարեան ստորագրութեամբ նամակ մը կը հերքէ այդ լուրին ստուգութիւնը, և կ'ըսէ թէ, Հայ-հռոմէականաց Առաջնորդը ո՛չ թէ պսակած է երիտասարդը այլ խրատելով Ազգ. Առաջնորդարանը զրկած է զայն։ Իրաց այս կացութեան մէջ կը խնդրենք որ կա՛մ հաստատէք ձեր նախապէս լուր առածը և կամ եթէ ճշմարտութեան հակառակ էր հերքէք զայն։

ԲՂԻ, Յ. Շահնազարեան էֆ.— Ձեր զրկած 60 զրուշի փոխգիրը չի վճարեց առաջարկուած անձը. հետեւաբար մենք ալ չի կրցանք թերթ զրկել։

ԽՕԶԱԹ, Սեմ. Այրիկ էֆ. Անարոնեան.— Ստացանք ձեր զրկած բաժնեգինը, թերթերը կը շարունակենք։

ՀԻՍԱՐԼԸՔ.— Ստացանք 60 զրուշ։

ՍԵԼԱՆԻԿ, Միւսիւ Բարսիզօճ.— Ստացանք մանտաքսոմով 108 զրուշ։

ԲԱՄՊԱԿ

8,30 ԲԻՆՍ
16 Մարտ 1904

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Այսրն վիլայէթի բոլիս գօմիսէրի ֆիւթուվէթլու Ահմէտ Նապի էֆ.յէ բիւթալէի բապիա թէվֆիկ պույրուլմուշտր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Թիքօշ գաւառին մէջ չատ մը ոճիրներով ծանօթ հռչակաւոր աւազակապետ քաբթան Բէչլօ, իր խումբին հետ ամսոյս 14ին Կալիշթէ գիւղին չատ սեպ մէկ տեղը կը գտնուէր։ Այս լուրը առնուելուն պէս Տրէնովա գիւղախումբին միւտիր Ալի պէյ և օսմ. զօրքերու ջոկատ մը հոն հասան։ Ժամը իրիկուան մինչեւ 12ը տեւող պայքարէ մը ետք յիշեալ աւազակապետը մեռած վիճակի մէջ ձեռք ձգուեցաւ, իսկ խումբը վտարուեցաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՒՈՂ Նախարարութիւնը անցեալ ելմտական 1319 տարուան միջոցին 155,060 պաշտօնաթուղթերու ձեւակերպութիւնները կատարած է։ 69,549 հատը ստացած է և 85,511 հատը գրած։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.— Ծովային նախարարութիւնը ելեկտրական հզօր ցոլացուցիչներ պիտի գնէ օսմ. մարտանաւերուն համար։

—Ճենովայի մէջ չինուած Մէհուտիյէ յածանաւը այսօր վաղը Տարանտէլ կը մտանէ։

Ճենովայէն հետեւեալը կը գրեն.— «Մէհուտիյէ երբ Ճենովա կը գտնուէր, անոր երաժշտախումբը հրաւիրուեցաւ հանրային նուագահանդէս մը տալ Աքքուասալա պարտէզին մէջ, որ ազնուական դասին զբօսատեղին է։ Քաղաքին բոլոր պաշտօնական մարմինները և խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր այս հանդէսին, ուր Մէհուտիյէի նուագախումբին օսմանեան քաջարի նաւազները փայլուն յաջողութիւն մը ունեցան։ Բոլոր կատուներն ալ ներմապէս ծափահարուեցան և կրկնել տրուեցան։ Համիտիէ Մարշը, ինչպէս նաեւ իտալական ազգ. երգը, «Հուրրա»ներով ողջունուեցան։ Իշխանութիւնները շնորհաւորեցին օսմ. նուագախումբին պեսը, և Քաղաքապետը ըմպելիներ բաժնել տուաւ նուագածուներուն»։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ օրպիսութիւնը հարցնել տալ իտալական դեսպան Տի Մալասբինա մարքիզին, որ հիւանդ է։

Աւստրիական դեսպան Պ. տը Քալիչէ եւս դեսպանատուն երթալով որպիսութիւնը հարցուց մարքիզին, որուն վիճակը առջի օրուընէ աղէկ էր երէկ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ Ֆէրուինանտ իշխանը Մանթօն (Ֆրանսա) գնաց, ուր հիւանդ կը գտնուի մայրը՝ Ֆլէմանթին իշխանուհին։

ՊԻԹԼԻՍԻ Նոր կուսակալ Ֆէրիա պէյի պաշտօնը հաստատող կայս. Ֆէրմանը հասցիւաւորապէս կարգացուեցաւ շաբաթ օր։

ՀԱՑԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Մօնիդեօ հայը կշռուով ծախելու մասին ձեռք առնուած միջոցներուն առթիւ, գովեստով կը խօսի քաղաքապետ Բրտվան փաշայի վրայ։ Ի վերջոյ սպէս կը գրէ.—

«Երէկուընէ ի վեր հրաման տրուեցաւ փռաբաններուն կշռուներ գործածել և կշռել իրենց ծախած բոլոր հացերը։ Բայց հրապարակէն և կեդրոնէն հեռու թաղեր կան, որոնք հարկաւ դուրս պիտի մնան քաղաքապետութեան օրդոնանսներէն, տեղեկութիւն չունենալուն համար ձեռք առնուած միջոցներուն մասին։ Ըստ մեզ, այս թերեւ անյարմարութեան առաջքը առնել կարելի է. օրինակի համար հրահանգ տալով թաղին իմամին և գիւղապահին, հսկելու թէ՝ տրուած հրամանները կը գործադրուին։ Այսպէսով վերջ պիտի գտնէ հացի վաճառման և կշռիոն մէջ ի գործ դրուելիք ամէն խարդախութիւն»։

ՐՈՒՄԷԼԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն 10ական ոսկի պարգեւ ստացան երկու սպաներ և Չակոն ոսկի ալ 21 զինուորներ, որոնք աւազակներու հետ ընդհարման միջոցին վիրաւորուած և դարմանուած էին Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ։

ՍԵՐԳԻԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Տ. Սեպասթիանի՝ Ակիլպի մետրապոլիտ ընտրուելուն և օծուելուն առթիւ, սերպիական կառավարութիւնը ճերմակ Արծիւի մեծ խաչը տուաւ Յունաց Տ. Եռաքիմ Պարիարքին։ Նաեւ պատուանշաններ՝ քանի մը մետրապոլիտներու, որոնք օծած էին Տ. Սեպասթիանը, Պատրիարքարանի գործակատար Անասնաքի էֆ.ի և քարտուղար Մարքօ Վասիլիւի։

ԿԱԹՈԼԻԿ-ԳԱՂԹԷԱՑԻՆԵՐՈՒ Պատրիարքին կրօնական սքեմ ագնելուն 25ամեակը պիտի տօնուի Մուսալի մէջ։ Թուրքիոյ, Պարսկաստանի և Հնդկաստանի բոլոր Գաղթէացիները այդ առթիւ նուէրներ պիտի զրկեն Տ. Իմմանուէլ-Թօմաս Պատրիարքին։

ԹՈՒՐՔԻՀԵՂԷՆ առեւտրական դաշնագրին քանի մը կէտերուն մասին նոր քննութիւններ կատարելու համար յանձնաժողով մը գումարուեցաւ Բ. Դրան մէջ։

ՕՍՄ. ԴԵՂԱԳԻՐՔ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, յանձնաժողով մը պիտի կազմուի կատարեալ դեղագիրք մը պատրաստելու համար։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Ռումէն կառավարութիւնը տեղեկացաւ թէ անցած եշ. օր Ռուսաստանի շրջակայ պուլկարական պահականոցէն 7 զինուորներ կրակ բրեր են ռումանացի 3 գիւղացիներու վրայ, որոնք անասուն կ'արածէին ռումանական Պաշիքա կըզլիին մէջ։ Զինուորները յետոյ նաւակ մը նստելով կղզին գացեր են. գիւղացիները ձերբակալեր և ըսեր են անոնց թէ ամենափոքր ընդդիմութիւն մը եթէ ընեն, պիտի սպաննուին։ Պուլկար զինուորները եռքը պահականոց տարեր են գիւղացիները։ Ռումանիոյ արտաքին գործոց Նախարարութիւնը Պուլկարիոյ դիմեր է՝ պահանջելով որ գիւղացիները իսկոյն արձակուին և զինուորները պատժուին։

ՀԱՑՏԱՐ ԹԱՇԱՑի գիծին յատուկ նոր շոգենաւերը փութով յանձնարարուելու հրանգ տրուեցաւ, Մախսուսէի վարչութեան։

ՀԱՑ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Դատական Նախարարութիւնը Հայ-հռոմէականաց Պատրիարքարանին հաղորդեց կայս. Իրատէն, որ կ'արտօնէ Սամսանի հռոմէական եկեղեցիին նորոգութիւնը և երիցատան մը ու զանգակատան մը շինութիւնը։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին ի նպաստ սիկառի թուղթ մը հրապարակ հանուած էր։ Սակայն այս օրերս զրոյց տարածուած էր թէ այդ թուղթին արտօնատէրը մասնաւոր գումար մը տուած ըլլալով, թուղթին շատ կամ քիչ ծախուելովը ոչ է շահ կամ վնաս չունենար նոյն երկաթուղիին։ Այս տեսակ զրոյցներ կարգ մը շահախնդիրներու կողմէ հրապարակ հանուած են, որովհետեւ ծախուած սիկառի թուղթին տուփերուն վրայ նոյն երկաթուղիին բարձր յանձնաժողովին կողմէ մասնաւոր գծիներ դրուած են և սպառումը ո՛րքան շատ ըլլայ, Նոյնքան շահը աւելի պիտի ըլլայ։ Մնաց որ՝ սիկառի այս թուղթը ամէնէն ընտիրը և առողջապահիկն է Թուրքիոյ մէջ ծախուած միւս բոլոր թուղթերէն։

ԶՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Գերմանական Լոյտի Կրոսէր Քուրֆիւրսթ շոգենաւը Պոլիս ժամանեց 817 Գերման և Ամերիկացի զբօսաշրջիկներով։ Շոգենաւը ունի 14,000 թոն տարողութիւն և 345 նաւաստի։ Քարափին առիւծ կեցաւ։ Զբօսաշրջիկները երէկ առտու այցելեցին Կայս. Թանգարանը, Ղալաթիոյ աշտարակը, Այա-Սոֆիայի մզկիթը, Տօլմա Պաղչէ և Եէնի-Ղուլէի պարտիզները. այսօր պիտի երթան Բօսֆոր Գալէն։ Ամերիկեան հիւպատոսը բարի գալուստ մաղթեց զբօսաշրջիկներուն։ Շոգենաւը Պոլիսէն ճամբայ պիտի ելնէ Եշ. օր դէպ ի Իզմիր, Պէյրութ, Եգիպտոս։

—Քայզէրին Մարիա Թէրէզա շոգենաւը մեկնեցաւ Պոլսէն դէպի Պիրէոն։

—Աւկուսթա Վիքթորիա շոգենաւն ալ մօտերս Պոլիս կը հանի 500 զբօսաշրջիկներով։

ԴԻՒՑ ՄԸ.— Եգիպտաբնակ երկրագործ-վաճառական մը նոր դեղ մը գտած է անասուններու հիւանդութեանց դէմ։ Իր երեք եղերը հիւանդ ըլլալով անոնց խմցուց լիտրա մը վուշի (քէթէն) իւղ և լիտրա մը քացախ։ Անասունները քանի մը օր ետք սենդ մը ունեցան և ահա՝ ախորժակնին բացուեցաւ և ազէկցան։ Ուրիշ հիւանդ անասուններ ալ այսպէսով դարմանուած են։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԿՈՒ ՊԵԼՃԻԱՑԻՆԵՐ.— Վերջերս Սոֆիա հասան չքեղ հագուած երկու երիտասարդ Պելճեր, Բօլ Ժանէն և Էլէն Քրիւլլան, որոնք հիւպատոսին դիմելով յայտարարեցին թէ կ'ուզէին հաւկիթի առեւտուրով զբաղիլ. աւելցուցնելով թէ Թուրքիա եւս ճամբորդելու միտք ունին, անցագիր խնդրեցին բայց հիւպատոսը մերժեց։ Հետեւեալ օրը Պրիւքսէլէն եկած պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ այդ երիտասարդները Պելճիոյ «Գաղթային ճարտարարուեստական ընկերութեան» հաշուակալութեան պաշտօնեաներն էին, որոնք 180,000 ֆրանք գողնալով փախած էին։ Անմիջապէս կը ձերբակալուին այդ երկուքը որոնց քով կը գտնուէր սակայն գողցած դրամին մեծ մասը 106,000 ֆր.։

ԷՎՄԱ ՏԱՂԻՒ մէջ շաբաթ գիշեր պատահած հրդեհին համար քննութիւն կատարուելով, Ձիվանի անուն մարդ մը ձերբակալուած է։ Այդ անձը կը բնակէր Վասիլիքիի տան կիցը։ Ձիվանի ամիս մը առաջ կարասիները 90 ոսկիի ապահովագրեր է։ Տանտէրը կ'ուզէ եղեր Ձիվանին տուէն հանել, բայց այս վերջինը ընդդիմացեր է։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Ուշաքի (Պրուսա) Նամակատան դրամարկղը խորտակուելով պարունակութիւնը գողցուած էր։ Գողերը կը փնտռուին և քննութիւն կը կատարուի։

«ԱՄԷՐԻՒ» ՇՈԳԵՆԱՒԸ.— Երէկ գրած էինք թէ Ֆրէսնէի Ամէրիքէ շոգենաւը ընկղմած է Մէսինայի նեղուցին մէջ, ընդհարման մը հետեւանքով։ Միւս շոգենաւն էր իտալական ընկերութեան Սոլֆէրինօ շոգենաւը, որ նոյնպէս ծանր վնասներ կրած է։ Ամերիքէի 31 նաւաստիները և 3 ճամբորդները ազատուեցան։ Մէկ հնոցպան մը թեթեւ ճմլուածներ ստացաւ։ Բեռցուած ապրանքներուն մեծ մասը վնասուած են։

Կարդալ Դ. Երես «Ինֆոն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

29 Մարտ 1904

Ֆրանս. 3% Français)	95 87
Բէյժի (Tab. Turcs)	359 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	80 67
Երկաթուղի (Lots Turcs)	118 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	564 —
Թրանսվալ (Transvaal)	89 —

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութենէն կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Մարտ.— Անգլիական թերթերու թղթակիցներ կը հեռագրեն թէ Անճուի մէջ Մարտ 23ին տեղի ունեցած կռիւին մէջ 50 ճաբոնցի սպաննուեցան։ Ռուսերուն կորուստները անծանօթ են։

—Թոքիոյէ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ, Ճաբոնցիք կը պատրաստուին զօրք հանել Զինկ-Զուան-Թաոյի մէջ, Մանչուրիա։

ԲԱՐԻԶ.— Ծովակալ Ալեքսէվ կը հեռագրէ թէ, Սէնի թորփիլանաը որ ճաբոնական ռումբ մը կերած ըլլալուն համար Բորթ Արթուրի դուրսը խրած էր, ազատուած և նաւահանգիստ բերուած է։

—Վլատիվոսթոքէ կը հեռագրուի թէ, ռուսական նաւատորմը վերադարձաւ նոյն նաւահանգիստը, հետը բերելով ճաբոնական մարտանաւ մը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Ծովակալ Ալեքսէվ պատերազմական վիճակ յայտարարեց Նիու Զուանկի մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Խարպինէն կը հեռագրեն թէ չինական բանակը դէպ ի հիւսիս կը քալէ։ Կը ծանուցուի թէ ռուսական զօրաբանակ մը անոր դէմ կ'երթայ։

Բորթ Արթուրէն կը տեղեկացնեն թէ պայթուցիկներ գտնուած են այն նաւերուն մէջ, որոնք ճաբոնցիներուն կողմէ ընկղմուելով Բորթ Արթուրի Ծակը գոցելու սահմանուած էին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ 80,000 ճաբոնցի կը գտնուի Բինկեանկի մէջ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Ռուս կառավարութիւնը 200,000 հոգւոյ նոր բանակ մը կը կազմակերպէ, որ Ապրիլին Բօրէա պիտի մտնէ։

ՀՌՈՄ.— Արմատական կուսակցութիւնը խորհուրդ կուտայ ծովային նախարար Մ. Բէլթանի ընդունիլ նաւատորմին քննութենէ մը անցընելու առաջարկը։

Կեդրոնական Գրատան Նոր հրատարակութիւնները տես չորրորդ երեսը

ԱԿԱՐԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ
16/29 Մարտ 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	87.23
Ամէնէն բարձր գինը	87.26
» վար գինը	86.35

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	171.3/8
Երէկուան բարձր գինը	117.1/2
» վար »	116.25
Ռուսական	92.75
Ճաբոնական	64.25
Քարափ	508.
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	281.—

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻԵՊՈՒՐ
Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՆԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՏՐԵՆ ԱՂՋԿԸ

—Ձեր այդ գաղափարը չնորհակալութեան արժանի է, տիկի՛ն։ Բայց չէք ուզած խորհիլ թէ քանի մը հարիւր հազար ընտանիք կարելի է գտնել այսօր Ֆրանսայի մէջ Ռիդառ անունով։

—Լա՛ւ, բայց իմ ճանչցած ընտանիքս չա՛տ մը կէտերու մէջ կը պատչաճի պարոն Ռիէռի ընտանեկան պարագաներուն։

—Թերեւս իրաւունք ունիք։ Բայց քիչ մը աւելի բացայայտ խօսեցէք։ Ի՞նչ կը կոչուէր այդ ընտանիքին հայրը։

—Ռիէռ Ռիդառ կը կոչուէր ձեր որդեգրին պէս։

—Ռիէռ Ռիդա՞ռ, քանի՞ տարեկան էր այն ատեն։

—Հազիւ երեսուն տարու երիտասարդ մըն էր, բայց հիմակ վաթսունի մօտ ըլլալու է։

—Ի՞նչ գործով կը զբաղէր։

—Ճախարակագործութեամբ։

Պառաւը ցնցուեցաւ յանկարծ, և ուշադրութիւնը աւելի եւս լարելով,

—Ճախարակագործութեա՞մբ, գոչեց։

—Այո՛, ճախարակագործութեամբ, կրկնեց Լուիզ անտարբեր։

Մայր Շէռոն գլուխը ծռեց խոկուն երեւոյթով մը։ Յետոյ կրկին ոգեւորուելով,

—Դիտէ՞ք թէ ի՛նչ եղած է այդ Ռիէռ Ռիդառը, հարցուց մտահոգութեամբ։

—Ո՛չ, պատասխանեց Լուիզ, քանը վեց տարիէ ի վեր չեմ տեսած զինքը։ Հաւանական է որ մեռած ըլլայ հիմա։

—Եթէ մեռած է, գոչեց պառաւը խորունկ հառաչանքով մը, Աստուած արժանաւոր վարձատրութիւն մը ընել ուզած է անոր։

Լուիզ զարմանքով երեսը նայեցաւ պառաւին։

Հասկցած էր թէ Ռիէռի մայրագիրը մասնաւոր նպատակով մը ըրած էր այս խօսքերը։

—Ըսել է որ դուք ալ ճանչցած էք Ռիէռ Ռիդառը, յարեց վայրկեան մը ետքը։

—Չէ՛, պատասխանեց մայր Շէռոն դող եկած, ատանկ մարդ ճանչցած չունիմ, բայց չա՛տ իմացած եմ իր վրայ խօսուիլը։ Վա՛տ ու գռեհիկ չարագործ մը եղած է ան, և չատ մը խժդժութիւններ գործած է։ Քանի մը անգամ բանտարկած են զինքը, և վերջերս ալ թիապարտութեան դատապարտուած է։

Լուիզ Վէռաիէ ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Թիապարտութե՞ան, բացագանչեց խղդուկ ձայնով մը։

—Այո՛, շեշտեց պառաւը յուզումով, այդ Ռիէռ Ռիդառը, որուն վրայ խօսեցաք, թիարան ղրկուած է, ուր կ'ապրի դեռ գուցէ։ Դատավարութիւնը հաստատեց թէ գողերու ստուարաթիւ խումբի մը գլխաւոր անդամներէն էր ինքը, որ գիշերները տուները կը կողոպտէր ամենայն ճարպիկութեամբ, իսկ ցորեկները անցորդները կը թալէր, անոնցմէ շատերը սպաննելով բիրերու կամ գաղտոններու միջոցաւ։

Լուիզ, զարհուրած ու անարեկ, ձեռքերովը ծածկած էր իր դէմքը, ուր մեղրամոմի ժժգունութիւն մը կը տեսնուէր։

—Ասոնք բան մը չեն դեռ, շարունակեց մայր Շէռոն տխրութեամբ, սրիկան անանկ ճիւաղային ոճիր մըն ալ գործած է որ գողութենէ, մարդասպանութենէ չա՛տ աւելի սոսկալի է ինծի համար։ Բայց Աստուած չէ՛ ուզած որ այդ ոճիրին մէջ ալ յաջողի և դժբախտ որբուկ մը երեսի վրայ մնայ յաւիտեան։

Լուիզ մէկէն ի մէկ գլուխը վեր առաւ և դողդղացող ձայնով մը,

—Ըսել է որ աւելի սոսկալի ոճիր մըն ալ կայ, հեկեկաց։

(Շարունակելի)

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԷՐԹՈՒՆԸ

17 Մարտ 1904 57

ԼԱՔ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՂԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ժ.

Վիպէռ իր խոսքին համառօտութիւն հարցուց Սօլէյլ-Բուչանի վրայ։

—Տանը՝ Լինգ օր է որ ազատ ձգուած է, պատասխանեց ոստիկանութեան վերատեսուչը։ Այդ կինը ձերբակալուած էր պարզ յանցանքի մը համար և մենք իր պատիժը ներեցինք Լանկլատը բերան տալուն ի վարձատրութիւն։ Գալով սպանութեան գործին, յայտնի է թէ մեղադրեալ չի կրնար ըլլալ։ Դատարանին առջեւ իրը վկայ միայն պիտի նկատուի։ Մինչեւ այդ ատեն աւելորդ է զայն պահել և մնացանել կառավարութեան հաշուոյն։ Աւելի կարեւոր բանտարկեալներ ունինք։

—Դիտէ՞ք թէ ինչ եղած է ազատ արձակուելէն ի վեր։

—Բնականաբա՛ր. ամբողջովին չենք կրնար աչքէ կորսնցնել զայն, և եթէ կը փափաքիք ամնարկ մը նետել իր կողմը, հիմա կը բնակի Թրուա-Ֆրէր փողոց Սէն-Լազար փողոցին անկիւնը...

—Կահաւորուած պանդոկի մը մէջ անշուշտ, չէ՞, հարցուց Վիպէռ։

—Ամենքին պէս։ Անպիսա՞նը հիմա իր տարրին մէջն է...

Իրաւ ալ, ինչպէս վերատեսուչը կ'ըսէր, Սօլէյլ-Բուչան բանտէն ելլալէն ի վեր կը դանուէր կանխիկ վճարուած կահ կարասիի մը միջեւ, որոնք չէին նմաներ Լանկլատի օր մը կնահաճօրէն իրեն նուիրած կարասիներուն, որոնք հոգացուած էին Բարիզի չրկանոցներուն մէկ հասառուին ծախքովը։

Սօլէյլ-Բուչան, իր այս լայն կացութիւնը կը պարտէր երիտասարդ անգլիացիի մը։ Ահա թէ ինչ էր պատահած։ Հազիւ թէ թիապատին տարփուհին դուրս եկած էր ոստիկանութեան պաշտօնարանէն և իր շուրջը կը նայէր արձակուած բանտարկեալի զարմացած և չփոթ եղանակովը, յանկարծ քովը եկաւ չգիտցած երիտասարդ մը։ Սրունքներ ունէր որոնք չէին վերջանար կարծես, ա՛նքան երկայն էին, ակռաներ՝ սրունքներուն չափ երկայն, անհնարին խարտեաշ մազեր ունէր, վառուռուն փոքր աչքեր և արեւին մէջ պտտող դեռատի աղջկան գոյն մը։ Իր երկայն և նիհար մարմինը հագուեցուցած էր ամէնէն վերջին նորաձեւութեամբ։

—Ա՛խ, օրիորդ, դուշեց անգլիական շեշտով մը. չեմ խաբուած. սքանչելի աղուորութիւն մը ունիք...

Սօլէյլ-Բուչան անոր նայեցաւ քրքիջ մը արձակեց այս արտասանող տարօրինակ աղեկին առջեւ, և բաւ.

—Աղէ՛կ. եթէ սքանչելի աղուորութիւն մը ունիմ ես, դուք աղ չքեզօրէն ոգեղ էք։

—Օ՜, լաւ, կատարեա՛լ... ըսաւ անգլիացին. բայց ես Լորտ Պ.-ին տղան եմ և արդէն 5000 սթէրլինի հասոյթ մը ունիմ։

—Ֆրանսական դրամով ինչ կ'ընէ ատիկայ, հարցուց Սթէֆանի յանկարծ շանագրգռուելով այդ խօսակցութենէն։

—100,000 ֆրանքէն աւելի հասոյթ մը։

—Իրա՞ւ...այն ատեն...ինչ կրնամ ընել ձեր մեծապատուութեան համար։

—Իմացայ ձեր վրայ խօսելէնին, ձեր արկածներուն, դատին և մաղերուն վրայ խօսելէնին. հիմա Բարիզի մէջ օրուան նորութիւնն էք և կ'առաջարկեմ որ ինծի հետ ապրիք։

—Այսպէս յանկարծակի՞ կերպով, առանց կանխապատրաստելու զիս։ Զէ՞ք վախնար որ յանկարծ ընկրկէի։ Ձեզի հետ ապրի՛լ, դեռատի պարոնս, բայց աս կեանքիս երազը եղած է. ձեզ ճանչնալէ առաջ կը նախդգայի և կը սիրէի ձեզի դեռ չլսած ձեր հմայիչ ձայնին շեշտերը...

—Ուրեմն, եթէ կ'ուզէք մինչեւ կառքս եկէք, հոն կրնաք տեսակցիլ։

—Կ'ընդունիմ միշտ, ըսաւ Սօլէյլ-Բուչան, բայց պիտի պատմես թէ ինչպէս գիտէիր թէ այսօր բանտէն պիտի ելլայի։

Դիւրին է գուշակել այս կերպով սկսած խօսակցութեան մը ելքը։ Անգլիացին որքան ազեղ նոյնքան ալ առատաձեռն էր։ Բօրնիւ իրեն համար փոքրիկ սուրբ մը էր որ բանտէն կ'ելլէր, անպատապար, ամէնքէն մերժուած։

Սօլէյլ-Բուչան ընդունեց իրեն եղած ամէն առաջարկ և ութը օր ետք չբեղ կահաւորուած յարկաբաժին մը ունէր և փայլուն արդուզարդ։ Բարիզի մէջ այս տեսակ բաղդեր հազուագիւտ չեն սիրուն աղջկան մը համար։ Հարբստութիւնը ժամանակ մը կ'ողողէ այդ տեսակները իր հաճոյքներովը, մինչեւ որ հիւանդանոցը պահանջէ զանոնք։ Փառքը անկումին չատ մօտ է, մանաւանդ կիներուն համար։

* * *

Վիպէռ, Լանկլատի տուած խոսքումն համաձայն Սօլէյլ-Բուչանի տունը գնաց։

Կինը զայն անմիջապէս ճանչցաւ և ժպտունելով դուշեց.

—Դեռ ինչ ըսի որ...ինծի ձերբակալելո՞ւ կուգաք։

—Հանդարտէ՛, ըսաւ ոստիկանը։ Միայն կը փափաքիմ չնորհաւորել վարած պերճ կեանքդ. սքանչելի՛ է հոս։

—Ատուտուծդ սիրես չիտակ ըսէ. դիս ձերբակալելու չե՞ս գար։

—Ո՛չ, իբր բարեկամ կուգամ։

—Ուրեմն ողջագուրէ զիս, ըսաւ թեւերը անոր վիզին անցունելով։

Սթէֆանի բնաւ այսքան սիրուն եղած չէր։ Պէրճանքը զայն պաշտելի ըրած էր։ Առտուան տարազով էր, գրեթէ մերկ, քանի որ կը կրէր ցայգազգեստ մը, ժանեկազարդ չապկի մը, զոյգ մը գուլպայ և վարդագոյն ծերակապեր ու մուճակներ։ Իր մազերը որոնք բանտէն ելլելէն ի վեր ճարտար վարսավարդարի մը խնամքին յանձնուած էին, աւելի ինամուած և աւելի գրաւիչ դարձած էին։ Ցայգազգեստին տակ կը ձեւաւորուէր հրաշալի կերպով կազմուած մարմին մը։ Շապիկին եզերքէն կը տեսնուէին քանի մը կարմիր բիծեր, արուեստագիտաբէն գանուած անոր կուրծքին վրայ, որուն ճերմակութիւնը ա՛լ աւելի կը ցոլանար ատոնցմով։ Դիրուկ և ջղուտ արունք մը քմահաճօրէն դուրս կինոնար ցայգազգեստին տակէն։ Տեսակ մը բոյր, որ չիկագէղներուն յատուկ է, կը տարածուէր սենեակին մէջ և մարդուն ուղեղին կը թափանցէր։

Վիպէռ վարկեան մը գինովցաւ կնոջական այս բոյրին ազդեցութեան տակ, բայց անմիջապէս ինքզինքին եկաւ. խնդրեց Սօլէյլ-Բուչանէն խնայք կենալ, և քանի մը քայլ անդին նստեցընելէ ետք զայն, ըսաւ. զինք չրկապատող կահ կարասին ցոյց տալով.

—Ուրեմն, այս ամէնքը քեզի՞ կը պատկանին։

—Այո, սիրելիս. իմ փոքր Անգլիացիս է որ այդ ամէնքը տուած է։

—Ըսել է անգլիացիի սիրապատութեան տակ ես։

—Զէ՞... անգլիացին է որ իմ սիրապատութեանս տակ է։ Եթէ գիտնայիք թէ ի՞նչպէս կը վարուիմ ինծ...։ Կը հասկնաք անշուշտ. որովհետև բոլոր կեանքիս մէջ ծեծ կերած եմ, միմակ ալ կաղգը եկած է որ ինծ ծեծ...։

(Շարունակելի)

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾ
Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պիկ Պիր ԶէՀչէի դիմաց
ԱՐԱՄ ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսնասիէ, Տողրամաճը փողոց իր ճաշկարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պիր-Պիր-Զէչիտին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Պոլիս, Զաքմաքճիլար Եօգուշու թիւ 64
ԸՆԹԱՑՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ
Դպրոցի Գիրքը՝ (Մանկապարտէզի համար). Ա. մաս.— ԱԲԳԲԵՆԱՐԱՆ ու պարզ նախադասութիւններ. Այբ-բեն/ուսուցման դժուարութիւնը հարթուած է՝ մանկավարժական հասկնալի հրահանգներով, բան մը՝ որ ցարդ զոյութիւն չունէր։ Տղաքը զբօսնող նո՛ր ու գեղեցիկ պատկերներ՝ տպագրուած բնիւր թղթի վրայ. էջ 32, գին 20 փր. 100ը 25 և 50ը 15 ղրշ.։
Բ. ՄԱՍ.— Դիւրահասկնալի ընտիր ընթերցումներ, զարդարուած հեռաfերական, գեղեցիկ ու նո՛ր պատկերներով, որուն ընդարձակ յառաջաբանին մէջ որոշ ու մանրամասն բացատրուած է Այբ-բենը սորվեցնելու ամենադիւրին եղանակը. էջ 63. գին 2 ղրշ. 100ը՝ 100 և 50ը 62½ ղրուշ։
Նոյնը՝ երկու մասը մէկտեղ կապմուած, գին 100 փր. և 100 հատ՝ 125 ղրշ. փոխադրման ծախքը գնողին վրայ։ Ինխարը ամեն դպրոցի մէյմէկ օրինակ ձրի կը ղրկուի, փոխարէն 30 փարա փոստի ծախքի։
Արդէն հրատարակուած են՝ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ (Տարբ. Ընթացք) ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ.
Նախապ. տարի պարեր. էջ 128 Գին 3 ղրշ.
Ա. » » » 128 » 4 »
Բ. » » » 156 » 4 »
Իսկ չորրորդ մասը (Մի՛ջին Ա. Տարի) աւելի ընդարձակ ու չահեկան պարունակութեամբ. մամլոյ տակ է։
Ցանձնարարութիւնները պէտք է ղրկել ուղղակի յօրինողին հասցէով՝ առանց միջնորդի, թէ՛ մեծագոյն զեղչը առնելու և թէ՛ խաբեբայութեանց զոհ չըլլալու համար։
Վ. Ց. Ցակոբեան ԱՆԴՂՀԱՑ. բառգիրքը կը գտնուի միմիայն ա՛ս գրատունը. գին 85 ղրշ. փոստի ծախքով. ինչպէս նաև Ե. Տէմիրճիպաշեանի յօրինած Հայ-Դպրոց բառգիրքը, որ իր վերջը յատուկ անուանցներու կարեւոր բառգրքուկ մը կը պարունակէ. գին 15 դահ.։ Զեղչ գոհացուցիչ։
Ամեն վճառուած Պոլսոյ մէջ եւ կանխիկ է
3—25

ԴՐԱՄԻ ԿՇԻՌՆԵՐ
Մկրտիչ սառագրութեամբ և պատճէն չինուած դրամի կշիռներ կը ծախուին միայն 40 փր. գինով։ Ամէն գնող դարձ իր գոհունակութիւնը յայտնած է։ Կը ծախուի Թաղուք Բազար, Վէզիր Հան թիւ 3 խանութը Մկրտիչ Մարտիրոսեանի քով։

ԳՐԱՏՈՒՆ-ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
Պոլիս, Զամմաճիքլար, թիւ 50
Բերա, Գուլի-Ֆաբու, 695
Ամենայն մթերք հին և նոր գրքերու, հազուագիւտ և սպառած գրքերու, վէպերու ևն.— Կը գնէ մատենադարաններ և գործածուած գրքեր։ Անհատական ուժան վճառում։ Ապառիկ վճառում։— Վարձքով գրքեր կուտայ՝ կարդալու համար։ Մատենադարաններու համար գեղեցիկ կազմերով գիրքեր կը մատակարարէ, առանց կազմի գինը պահանջելու։ Ներքնաճակ կազմեր և չափաւոր գներով տպագրական գործեր կը պատրաստուին։

ՏՕՔԹԷՕՐ
ՎԱՍԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՆ
Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կանանոց
ԿՆԱԽՏԱՐՈՅԺ — ՍԱՆԿԱՐԱՐՔ
Մասնագէտ թոքային, սուսմոքսային, լեարդի, աղիքի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղդիական և ջղային ախտերու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առտուընէ մինչեւ կէս օր Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, թիւ 1, Գիւշիւք-Բարաք-Գաբու փողոց։

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼԻՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՆԸ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԷՎ ՇԻՐԻՐԵԱՆԸ
Իսքանպոլ, Սուլթան Համամընցա Թօփխանէ խանին քէֆիլ 2՝ գաթքնցա

Էլպիսէ մաղազաները միանընտա էմման էն էսկի էվ էն ղիյատէ քէսպի էմնիյէթ իթմիշ օլան էվ 1871 սէնէսինէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ տէբօղիթօսը, էնկի նամ ու իւնվանքը էվ մէքեանքը ասլա թէէսիլ իթմէթիքլէն մաատա, սահիպ էվ մուէսսիսի պու տէֆա պիր գաթ տահա ինդիպաթ էվ թէքէմմիւլէ պէզլի զայրէթ իսէրէք, Թօփխանէ խանին, ումում իքինճի գաթքը քէնտուսնին համար էվ մաղազըսընը թէվէսսիս էդէմիշ տիր։

Քէնտի մաղազա միսթախտէմլէրինէն պաղըլարընն Սուլթան Համամ ճիվարընտա եազգնէն քիւչատ իթմիշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընն ասլա էվ գաթան իրթիպաթ, էվ ալագասը եօգ սուր։

Պու ճիհէթէ տրդգաթ պուլրուլմասը բէճա օլունուր։

Էլպիսէ իրթիրա իթմէք արզու ի-ուէնէրին էվվէլճէ պիր տէֆա Թօփխանէ խանընն իքինճի գաթընտա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընը թէչրիճ իթմէկի տիրէր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլէրին սոն մատա գումաշ էվ պիչիմլէրինի,

2. Գումաշլարընն մէթանէթ էվ զէրաֆէթինի,

3. Ֆիյաթլարընն դայէթ միլէթտիլ, էվ էլվէրիշլի օլմասընը։

Ռէյիւլան կէօրէն միւհէթէրէմ միւթէրիւլէրին մէզքիր մաղազալարընմըզդատան այրըլմայաճաղլարընա գավիյէն էմնիդ։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՕՒ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՏԷ ԱԶԸԴ ՏԸՐ

Ա՛ԽԻՆԹՕՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՍՄԸ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԳԻԼԸՆՄԸՇ
Մեհրեգի իսարեսի — Բարիզտ, Վանեսոմ մէյտանընցա 9 ճիւմբրոլը տայիրէի խոնսուսիէրինցէ

ՀԱՅԻԿԱ ՇԻՒՊԷՍԻ
Ակրմանէ էվ իսթիեաթ 120,000,000 ֆր.
1902ԷՆ մագպուզուքը 24,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 274,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գրամէթի 21,500,000 »

ԷՕՄԻՐ ՇԻՒՊԷՍԻ
Ակրմանէ էվ իսթիեաթ 161,000,000 ֆր.
1902 մագպուզուքը 12,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒՆ ՇԻՐԻՒԷՔ կաեէթ միւսատա չէբսիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գալա իսէր էՕՄԻՒԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպսի տանսի միւսթէլիէՔ ատրքիաէ էվ խուսուսի էՀվէն ֆիեսթիարլա էօմիւր սիկուրթա խալէ։
ՇԻՐԻՒԷՔԻՆ ՊԱՆԹԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» որ. Թիւրքիա վէ մէմալիքը Շարգիյէ իչուն միւրիյէրը ուսմանիլէ — Սթամպոլտա, Սուլթան Համամընտա, Բաքրքը Օղլու Բասմաժը
Միւտիրի ուսմանիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍՍԵԱՆ
Ղալաթասա այրուճա պիր Շիպէսի օլտուղը կիսի՝ մէմալիքը Մահրուսէնին հէր թարաքնտա տահի խուսուսի ամանպարը վար տրր։

ՏՊԱՐԱՆ
ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Ի. Պոլիս, Բիւյիւք Ասքր Էճէնցի խան

Մանօթ Տպարան, յարգոյ հասարակութենէն վայելած հաճականքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած հարմար մի քանիներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։
ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ
Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագրական, պարագամերձական, փոխանակագիրներ, չէքեր, հարանկան գաղթեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, գաթարգներ՝ ամէն տեսակ, ինչպէս նաեւ վճառագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։
«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ
1000 նամակագրական 10 ղրշ., 100 այցեքարթ 5 ղրուշ
100 ղրշ.ի ապապրանքի ընողին մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։
Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ
TORONTO WESTERN LONDON
ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՅՆԵՐՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱՀՍՈՒՍԸԲԼԱ ՔՐՕՆՔՈ ՎԷ ԼՕՆՏՈՆ
1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմէն օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ֆունթ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ էվ հասարլարը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Փէսմիլէն թէէսիլէ օլունմուշ սերմայէ	» » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ուսմանիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսքանպոլ, Սուլթան Համամ, Գոմրքը օղլու Խան Ն՝ 43։

Թաշրալարտա իլկիւզար էվ միթէպէր աէնթէլէր արանըլմագտա տրր ԻՒԹԱՐ.— Նէէհրիմիզին էն մատուճ Ֆրանսզա էվ Ալման գումանիալարընը սերմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ռուսթըրընքի 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ռուսթըրն բաղիսլէրինէ թէկէվվիւդ իթմէմէյէ էն պէօյուք թէհլիքէսի տրր։

ԱՐԴՈՒԶԱՐԳԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ
Այն ամէն փափկաճաշակ և չիք տիկինները և օրիորդները, որոնք կը փափաքին ճաշակի յարմար և վերջին նորաձեւութիւններուն համաձայն կանանիթիներ, պուռաք, տանթէլ, մանպա ևն, սեղմիրան, հովանոց, գուլպայ և առանձնակարգ Ֆապրիքներու հոտղէնները և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիթեր գտնել, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, պէտք է դիմեն՝
Մեծ Շուկայ, Գալիսճիքլար, թիւ 56
ԿԻՒԼԻՍԹԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԳԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ ՖԷՄՃԵԱՆ
261 Մահմուտ Փաշա Պազի, աղբիւրին կից 261
Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Ֆէմճեանի կողմանէ, քիչ առնուազն մէջ պարունակեալ գնահատելի յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը ղպայ իրեն ուղղութիւնը և նպատակը ներկայացնել նորութեան։
ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։
ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապահովման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունք եղած են։
Բանկցած է Եւրոպական տան մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեր բերել տալու։

* * *

Ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յինինք մասնաւորապէս հարցանօթ բժիշկ Արլանկիրտի էֆ.՝ որ ամէն Գշ. և Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանարանը։
Սաամնաբոյժ Վասիլ Ալանչ էֆ. Թաչեան եւս ամէն առաւօտ սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ակռայի հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաև արհեստական նուրբ ակռաներ։
ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ

ՅՐԶԱԲԵՐԱԿԱՆ
ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ
Antrèassian et Meiser
Krauser Strasse, 61
Berlin
Վերոյիշեալ ընկերական անուան տակ առևտրական նոր տուն մը հաստատած ըլլալով ի Պերլին. պատիւ ունինք ազդարարել պատուարժան հասարակութեան, որ ներածութեան և արտածութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ առևտրական նիւթերու և վաճառքներու յանձնարարութիւններ պիտի ընդունինք, ինչպէս նաև խնամքով պիտի հաղորդենք՝ Գերմանական ճարտարարուեստի վերաբերեալ ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, մեզի դիմողներուն։
Մերնորահաստատ վաճառականական տունը՝ ի Համբուրկ մասնաճիւղ մը ունենալով՝ և մասնաւոր գերմանական ամէն տեսակ ճարտարարուեստի գործարանատէրերու հետ լաւագոյն յարաբերութեան մէջ ըլլալով՝ մասնաւորապէս Արեւելքցի յաճախորդներուն մեծ ծառայութիւններ մատուցանել կը յուսայ, անոնց իրական և կարեւոր առևտրական մէկ պէտքին գոհացում տալով։
Փափաքողները պարտին դիմել վերոյիշեալ հասցէին։ 4—8

ՇՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ
ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Դումգապու 27 եւ Պազի-Փաշա 50
ՅԻՎԱՆ ԷՖ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն յաջողուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մը է, և թէ վերջերս եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու ծրենարին քիչ մ'ի կեանք մնալն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գրասենեակը արդեսին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ զանոնց հարատեւց, անուան ամենիվստութեանց և խրախճանութեանց համար տեղական և եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր չաքարեղէններ, անուշեղէններ և ըմպելիներ, թարիսրոքի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆունտան։
Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % գոհացուցիչ զեղչով։
Բերել տուած է նաև զարդարանդուստ ֆանդէզի տուփերու և թղթերու մեծ մթերք մը։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
ՀԱՆՐԱՃԱՆՕՔ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԴԱՂԴԻԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԴՆՆԴԱՄԱԶԱՑԻՆ ԱՖՏՈՒՈՒ
ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

ՈՍԿԻ ՄԻԵԱԼ, ԲՈՒՐԻԶ 1900
EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE 1900 FRANÇAISE CAEMEL

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՓԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.
ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ
ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանցներէն
ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կանանչ բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոտոյի գիտական կանանչ Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրկի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Ա. Է. ՆՕՔԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,
ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ